

5 máj 2009

cena 0,19 • (6 Sk)

Staroturiansky

Lásky čas...

Nezvykle príjemné počasie kedysi „bláznivého“ apríla určite neuberie na krásu mája. Veď máj medzi zostávajúcimi jedenástimi mesiacmi v roku určite nemá konkurenciu. Je nielen vidieť, ale aj cítiť - ten pre básnikov vďačný, pre milujúcich sa očakávaný lásky čas. V máji si uctieваме prácu, u nás stále skôr formálne, hoci už dávno prestala byť samozrejmosťou... A s celým svetom spomíname na obe doteraz najväčšieho vojnového masakru s vierou, že väčší už ľudstvo samo proti sebe nevyvolá... Máj je aj obdobie veselíc a ďalších úprimných návratov do minulosti v podobe zvykov, obyčají, tradícií, máj nás vábi do najúžasnejších kulís zázračného prírodného divadla - obdivovať, hľadať krásu i pokoj, pookriať a možno nájsť ešte dôvernejšiu cestu k prírode, k priateľom i sebe samému... Hľadajte a buďte úspešní!

J.M.

Z OBSAHU

Volby do EP - informácia
Ako sme volili prezidenta
Výstavba v meste
Rekonštrukcia ZŠ začala
Výzva Nadácie ŽIVOT
Odborári informujú
JIT - záverečná časť
Pozvánky na máj
Kultúra, šport, matrika

POZVÁNKA

- 7. máj - Spomienka na ukončenie vojny, 10.00, Námestie slobody
- 8.- 10. máj - Aktivity MO SRZ – Dubník I a II
- 10. máj - Deň matiek, 15.00, DK Javorina
- 16. máj - Podjavorinská päťdesiatka, 6.45 pred MsÚ
- 18. máj - Otvorenie viacúčelového ihriska - MŠA - Hurb. ulica, 18.00
- 31. máj - Cesta rozprávkovým lesom - 10.00 - 12.00, parkovisko Dubník I

Spomienka na oslobodenie mesta

Tradičným miestom spomienky na oslobodenie Starej Turej sa stalo miesto posledného odpočinku 36 vojakov rumunskej armády, ktorí boli poslednými obetami 2. svetovej vojny v našom meste v Kvetnú nedeľu, 8. apríla 1945. Hoci sa oslobodenie mesta zaobíšlo bez obetí, na úpätí Bielych Karpát kládol v zákopoch chránený nepriateľ tvrdý odpor doslova na hranici vtedajšieho protektorátu.

V deň 64. výročia sa spomienky na tieto chvíle zúčastnila aj delegácia Veľvyslanectva Rumunska v Bratislave, ktorú viedol veľvyslanec, Jeho Excelencia Florin Vodita. V príhovore primátorka mesta Stará Turá Ing. Anna Halinárová tlmočila autentické slová jedného z účastníkov oslobodenia a poukázala na

obete vojny i súčasné dianie vo svete v kontexte neustáleho ohrožovania mieru a možnosti vzniku nových vojnových konfliktov. Aj preto nesmieme na tieto udalosti i obete nikdy zabudnúť. Na podujatí účinkovala dychová hudba DK Javorina a recitovala žiačka ZŠ. Veľvyslanec navštívil aj radnicu mesta a pamätnú tabuľu padlým rumunských vojakov v priestoroch základnej školy.

Text a foto J. Mikláš

Volby do Európskeho parlamentu

sa uskutočnia na základe Rozhodnutia predsedu Národnej rady Slovenskej republiky, podľa čl. 89 ods. 2 písm. f) Ústavy Slovenskej republiky a § 4 ods. 1 a 2 zákona č.331/2003 Z.z. o voľbách do Európskeho parlamentu v znení neskorších predpisov.

**VOLBY DO EURÓPSKEHO PARLAMENTU SA USKUTOČNIA:
V SOBOTU 6. JÚNA 2009 V ČASE OD 7.00 – 22.00 HODINY**

Miesto konania volieb

Okrskok č. 1 – Stará Turá, Mestský úrad, SNP 1/2, prízemie-veľká zasaďačka č.dv.136

Pre voličov bývajúcich v ulici č.d. Mesto Stará Turá
Družstevná 430-452, 454, 456-481, 483-485, 487-501, 507-512, 677,680, 689-690, 692-693, 740, 745, Hurbanova 156-157, 3157, Podjavorinskej 519, 524-535, SNP 3, 265-266, 3265, 291, Športová 503, 506, 675,

Okrskok č. 2 – Stará Turá, Základná škola, Hurbanova ul.č.128/25

Pre voličov bývajúcich v ulici č.d. Hurbanova 91, 97, 103,120, 125, 138-139, 3138, 143, 152, 154, 3154, Námestie Slobody 76, SNP 73-74, 149,

Okrskok č. 3 – Stará Turá, Požiarna zbrojnica, Mýtina ul.I.posch.554/18

Pre voličov bývajúcich v ulici č.d. Dubník I.a II. 1190, 1320, Hurbanova 130-133, 136-137, 3130, Hviezdoslavova 612-652, 712-723, 741, Lúčna 3026, 3028-3030, Mýtina 537, 539, 541, 544-553, 555-557, Němcovej 654-659, Sadová 3002-3010, 3012, 3016-3022, Sasinkova 722-729, 751-753, 755-762, Slničná 3031-3033, 3037, Štúrova 559-594, 596-611, 653, 683-687,738,750, Uhrova 660-673, 701-711,

Okrskok č. 4 – Stará Turá, Jiráskova ul. bývalé Detské jasle, I.posch. č.168/16

Pre voličov bývajúcich v ulici č.d. Dibrovova 219-229, 232-238, 242, 243-245, Dr.D.Úradníčka 189-190, 193, Nám.Dr.A.Schweitzera 195, Husitská cesta 250, 252, Jiráskova 165, 188, Lipová 372, Mýtina 144, 8. apríla 201-217, 764-771, SNP 151,

Okrskok č. 5 – Stará Turá, Dom kultúry Javorina.č.378/55, učebňa č.82,

Pre voličov bývajúcich v ulici č.d. Gen.M.R.Štefánika 363-368, 383-385, Lipová 369-371, SNP 261,270,273, 276,

Okrskok č. 6 – Stará Turá, Dom kultúry Javorina, č.378/55, býv. kaviareň

Pre voličov bývajúcich v ulici č.d. Gen.M.R.Štefánika 356-362, 373-382, 386-388, Hľubockého 304, 308-317, Holubyho 335, 349-353, 682, Komenského 264, Kozmonautov 323, 389-428, 691, 694-772, Mierová 5, SNP 263, Trávniky 2551-2599, 2601-2604, 2607, 2613-2614,

Okrskok č. 7 - Drgoňova dolina, Požiarna zbrojnica, I.poschodie č.d.1239

Pre voličov bývajúcich v domoch číslo Černochof vrch 1256-1296, 1321, 1329-1330, Drgoňova dolina 1203-1254, 1316, 1324, 1327, Durcova dolina 1297-1315,1323,1332-1333,

Okrskok č. 8 – Papraď, Kultúrny dom-veľká sála, č.d. 1567

Pre voličov bývajúcich v domoch číslo Jazviny 1726-1757, Papraď 1505-1724, 1791-1804, 1809, 1811, 1813, 1817-1818, 1820-1821, 1823, 1825, U Mikulcov 1759-1789,

Okrskok č. 9 – Topolecká, Kultúrny dom, I.poschodie-klubovňa č.d.2117

Pre voličov bývajúcich v domoch číslo Hlavina 2001-2034, Topolecká 2038-2255, 2258, 2260,2265-2266,2269,2274-2276,

Okrskok č. 10 – Súš, budova Požiarna zbrojnice, č.d. 2462

Pre voličov bývajúcich v domoch číslo Lazy 2406-2428, Súš 2432-2526, 2600, 2605, 2608, 2626, U Samkov 2527-2548, 2609, 2612,

Volič je povinný preukázať sa pred hlasovaním občianskym preukazom alebo platným cestovným pasom.

V Starej Turej 15.4.2009

**Ing. Anna Halinárová
primátorka mesta**

Výstavba pokračuje

Po dlhej zime prišli teplejšie dni a opätovne sa naplno rozbehli práce na dvoch nedokončených stavbách, ktoré Mesto Stará Turá začalo realizovať ešte v r. 2008 a to Rozšírenie mestského cintorína na Husitskej

cesty a Rekonštrukcia kanalizačného zberača – stoky „D“ na Mýtnej ulici. Pri prvej sa jedná o dokončenie rozvodov kanalizácie, základových pásov pre jednotlivé hrobové polia, chodníkov a komunikácii a pri druhej investičnej akcii sa jedná o

spätnú úpravu pôvodného parkoviska do stavu pred začatím rekonštrukčných prác na kanalizačnom zberači a opravu príslušnej časti chodníka vedľa tohto parkoviska.

Z pripravovaných investičných akcií chcem upozorniť na rozsiahlu a časovo, ale finančne, náročnú stavbu „Rekonštrukcia základnej školy na Ul. Komenského – zmena stavby – prestavba a prístavba“, na ktorú mesto dostalo dotáciu v objeme 1.801 865,50. V súčasnosti je odovzdané stavenisko vybranému dodávateľovi stavby, ktorým je EURO – BUILDING, a.s. Bratislava. Ako ná-

hle bude podpísaná zmluva s MV a RR SR v Bratislave o poskytnutí finančnej dotácie začnú práce na tejto stavbe. Podľa zmluvy s dodávateľom, lehota realizácie je 18 mesiacov. Rekonštrukciou prejdú štyri

Premeny cintorína... foto J.M.

učebňové pavilóny, vonkajšie rozvody inžinierskych sietí súvisiacich s pavilónmi a bezbariérové vstupy do pavilónov.

Súbežne s týmito prácami na oddelení zabezpečujeme prípravu ďalších investičných akcií a to najmä vybavovanie stanovísk a vydania stavebného povolenia na stavbu „Revitalizácia Centrálnej mestskej zóny v Starej Turej“, ktorá rieši prepojenie nového námestia s Ul. SNP za potokom, odstránenie pergoly, zmenu dopravy a tak vytvorenie tichej zóny pre peších.

Ing. Jana Mináriková
vedúca odd. výstavby, ÚP a ŽP

Prehľad neoficiálnych výsledkov voľby prezidenta SR

dňa 4.4.2009 (2. kolo) v členení podľa volebných okrskov v meste Stará Turá

Volebný okrsok	Počet oprávnených ch voličov	Počet platných ch hlasov	Počet platných ch hlasov pre I. Gašparoviča	Počet platných ch hlasov pre I. Radičovicu
1 MsÚ	695	684	411	273
2 ZŠ Hurbanova	568	560	345	215
3 PZ Mýtna	627	624	371	253
4 DJ Jiráskova	608	606	400	206
5 DKJ učebňa 82	636	634	377	257
6 DKJ kaviareň	583	578	357	221
7 PZ Drgoň. dolina	65	63	46	17
8 DK Paprad'	197	197	139	58
9 DK Topolecká	158	156	139	17
10 PZ Súš	76	75	61	14
Počet platných hlasov (opráv. voličov) celkom	4213	4177	2646	1531

Na voľbe prezidenta SR v 2. kole sa z celkového počtu 8227 oprávnených voličov zúčastnilo 4213 voličov, čo predstavuje 51,21 podiel.

V Starej Turej dňa 5.4.2009

Spracoval: **Mgr. Milan Klimáček**

Niekoľko užitočných informácií pre držiteľov vozidiel

1. Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Novom Meste nad Váhom upovedomuje občanov, že nový zákon č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť od 1. februára 2009, otvára pre mnohých občanov Slovenskej republiky možnosť vyriešiť spravidla dlhotrvajúci a v súčasnosti neriešiteľný problém – ako vyradiť z evidencie motorové vozidlo, ktoré jeho držiteľ odovzdal do šrotu ešte pred tým, ako zákon o odpadoch ustanovil povinnosť odovzdať takéto vozidlo autorizovanému spracovateľovi starých vozidiel a predložiť pri žiadosti o vyradenie vozidla potvrdenie o jeho odovzdaní na spracovanie.

V praxi to znamená, že od 1. februára 2009 je umožnené občanom vyradiť fyzicky už neexistujúce vozidlo z evidencie na základe predloženého čestného vyhlásenia o skutočnosti, že vozidlo už fyzicky neexistuje. Takáto možnosť je v § 143 uvedeného zákona umožnená len v prechodnom období, najneskôr do 31. októbra 2009, pričom v čestnom vyhlásení musí držiteľ vozidla uviesť aj spôsob zániku vozidla. O vyradenie vozidla z evidencie môže vlastník alebo držiteľ vozidla požiadať na orgáne Policajného zboru.

2. Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Novom Meste nad Váhom zároveň upozorňuje občanov, že v súlade so zákonom č. 725/2004 Z.z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách a ďalšími vykonávacími predpismi je povinnosťou prevádzkovateľa vozidla bez akéhokoľvek vyzvania a na vlastné náklady podrobiť vozidlo v stanovených lehotách pravidelnej technickej kontrole, a to spôsobom a v rozsahu, ktoré stanovuje predpis.

Pravidelnej technickej kontrole v lehote od jedného do štyroch rokov podlieha vozidlo, ktoré je v evidencii Slovenskej republiky a nie je dočasne vyradené z premávky.

Za každé vozidlo, ktoré sa v stanovenej dobe nepodrobilo pravidelnej technickej kontrole, obvodný úrad dopravy uloží v intenciách príslušného zákona jeho prevádzkovateľovi pokutu 165,50 EUR. Pri opätovnom porušení povinností možno pokuty ukladať opakovane. Obdobné povinnosti platia i pre prevádzkovateľov motorových vozidiel, ktoré podliehajú emisným kontrolám.

Obvodný úrad dopravy v rámci svojej kompetencie sleduje, či prevádzkovateľ vozidla v stanovených lehotách podrobí vozidlo pravidelným technickým a emisným kontrolám a tieto údaje porovnáva s databázou evidovaných vozidiel.

Podrobnosti o vykonávaní technických kontrol s odkazom na konkrétne čísla, ustanovenia a paragrafy zákonov záujemcovia nájdu na: www.testek.sk a emisných kontrol na: www.seka.sk.

ObU CDPK v Novom Meste nad Váhom

Regionálna spomienková slávnosť

pri príležitosti 90. výročia tragickej smrti M.R. Štefánika pod záštitou predsedu vlády Slovenskej republiky

NEDELA 3.5.2009

- 9.30 Bohoslužby v evanjelickom kostole Brezová p/ Bradlom
- 16.00 Bohoslužby v evanjelickom kostole Košariská
- 17.15 Slávnostné odhalenie pamätnej tabule markíze Giuliane Benzoni v rodnom dome M. R. Štefánika v Košariskách
- 18.00 Slávnostný fakľový pochod po historickej ceste na Bradlo Bradlo – Mohyla M. R. Štefánika
- 19.30 kladenie vencov hymna Slovenskej republiky báseň privítanie účastníkov spomienky prejav predsedu vlády Slovenskej republiky príhovor predsedu generálneho biskupa ECAV pozdravy hostí hymnická pieseň akt zapálenia vatier

(aš)

Dočkali sme sa...

Tohoročná zima sa tak urputne a dlho držala svojho žezla, až nám brala istotu, že začiatok apríla už bude patriť Pani Jarí. Ale predsa sme sa dočkali. Jar prevzala svoju moc deň pred našim podujatím a tak sme s radosťou a všeobecným potešením mohli naše podujatie oprávnené nazvať Víťanie Jarí!

Slniečko, ktoré počas celého dňa ani na chvíľu nezaváhalo, plným priehŕstím preukazovalo svoju silu a dodávalo všetkým radosť a úsmev do tváří. Slnkom zaliate námestie žiarilo veselými jarnými farbami vďaka krásnym výrobkom, ktoré ponúkali zruční remeselníci. Všetci sú majstri vo svojom remesle. Na každom našom podujatí sa cítia výborne a vždy sa tešia na stretnutie so Staroturancami, pretože ľudia dokážu vytvoriť dobrú, takmer rodinnú atmosféru.

V popoludňajšom programe sme mali možnosť pookriať pri umeleckom pásme Rozlúčka s Morenou detí zo ZUŠ a ZŠ. Bol to krásny program, plný detskej radosť a temperamentu. O kvalite programu svedčilo aj množstvo divákov, ktorí účinkujúcich pravidelne oceňovali potleskom. Za krásny program ďakujeme predovšetkým p. učiteľke Michalcovej zo ZUŠ a p. učiteľke Kovárovej zo ZŠ. Veľká vďaka však patrí i deťom, ktoré vnášajú radosť a oživenie každému podujatiu. Je krásne pozorovať, ako sa rozvíjajú talenty u našich detí a teší nás aj ich snaha ukázať svoje schopnosti pred verejnosťou.

Naše remeselné trhy v poslednom období začínajú dýchať dynamickejšim folklórom aj vďaka hudbe a tancu skupine Polun, ktorá sa vytvorila v ZUŠ pod vedením p. Michalca a p. Pilátovej. Láska k našim ľudovým piesňam žiari pri hre a speve z očí nielen Zuzke Pilátovej, ale celej skupine mladých hudobníkov. Kiež by sa dарило týmto nadšencom rozširovať lásku k nášmu folklóru medzi ďalších mladých i starších ľudí.

Tieto naše drobné remeselné trhy už majú svoju tradíciu, ľudia ich so záujmom prijali a tešia sa na ne nielen oni, ale i pozývaní remeselníci. Priateľská atmosféra sa nám podarí vždy vytvoriť aj vďaka takmer dokonalnej súhre organizácií zastrešujúcich organizovanie podujatí – DK Javorina, Technické služby, ZUŠ a ZŠ a samozrejme finančného garanta všetkých podujatí – Mesto Stará Turá.

Ďakujem všetkým spoluorganizátorom, ale hlavne domácim, ktorí prichádzajú na podujatie a pomáhajú vytvárať pocit pohody a radosť.

Júlia Bublavá, foto J.M.

Čo sa nás dotklo

Neverili sme vlastným očiam pri čítaní článku „Čo teraz, je jar“, autorov Miroslav Dúbravčík, Ing. Karol Vondra, ktorý bol uverejnený v 4. vydaní Staroturianskeho spravodajcu. TECHNATUR s.r.o., dodávateľ tepla nie je privátna spoločnosť, ale spoločnosť ktorej zriaďovateľom a 100% vlastníkom je mesto a nemá záujem, aby okrádala vlastných občanov. Preto nás veľmi prekvapilo, že v mestských novinách bol uverejnený článok, ktorý poukazuje na to aký sme neodborníci a znižuje naše úsilie o celkovú modernizáciu mestských teplo-technických zariadení (TTZ), bez toho aby sme sa k nemu mohli vyjadriť. V roku 2008 sme pokračovali v schválenej a prijatej koncepcii celkovej modernizácii TTZ a to osadením domových kompaktných odovzdávacích staníc (DKOST) na odberných miestach OST-VS2, ktorá bola najstaršia a mala už nevyhovujúce technologické zariadenie, vrátane výmeny vonkajšieho rozvodu tepla, kde sme štvorrúrovňový klasický rozvod tepla nahradili hospodárnejším dvoj-rúrovňovým systémom z predizolovaného potrubia PIPECO. Bola to už v poradí tretia výmenníková stanica, ktorú sme nahradili DKOST. Doterajšie skúsenosti nás presvedčili o správnosti modernizácie TTZ. Celú spomínanú akciu, ktorú v celom rozsahu od zabezpečenia projektovej dokumentácie, výber dodávateľa verejným obstarávaním, stavebného povolenia, rozkopávkového povolenia, povolenia na výrub drevín, realizácie, financovania a kolaudácie stavby zabezpečoval TECHNATUR s.r.o.. Chceme sa aj touto cestou poďakovať domovým dôverníkom, vedeniu MŠ, odboru výstavby ÚP a ŽP, SBDO za príkladnú a obetavú spoluprácu bez ktorej by sa nám ťažko podarilo zrealizovať uvedenú akciu za jeden rok. Ďalej by som sa chcel ospravedlniť občanom žijúcim v tejto časti za obmedzenia pri vykopávkových prácach a za prerušenie dodávky TUV,

ktorú sme sa snažili minimalizovať. Ďalšie problémy boli s rozvodmi tepla v suterénnych priestoroch bytových domov, kde sme tieto mohli uskutočniť len za výraznej spolupráce vlastníkov bytov, ktorých sme obmedzovali vo vlastníckych právach. Pri kolaudácii sa nám dostalo poďakovania od domových dôverníkov, že sú spokojní s novým systémom vykurovania a prípravy TUV v mieste spotreby a možnosťou regulovať výstupné teploty priamo v tom ktorom vchode. Tolko o modernizácii TTZ. V budúcnosti chceme v nej pokračovať. A teraz späť k článku. Čo sa týka výrubu krovin a stromov, samozrejme, že sme mali povolenie na ich výrub s podmienkou, že miesto 7 stromov nám bola určená náhradná výsadba 15 ks. Úpravou trasy sme miesto 7 stromov odstránili 4. Tu chceme upozorniť, že najprv bol v zemi kanál a potom ľudia v dobrej viere vysadili zeleň na kanály. Keď sme robili prieskum mienky, časť občanov bola rada, že sme im prerastajúce stromy umiestnené v blízkosti bytových domov odstránili, lebo im prekážali. A teraz to najpodstatnejšie. Odfotografovaný kanál má 23 rokov a je to jestvujúci rozvod tepla a teplej vody z VS10 a veríme, že sa nám ho v rámci uskutočňovanej modernizácie TTZ v krátkej budúcnosti podarí vymeniť. Nový kanál ide súbežne so starým vo vzdialenosti cca 3 m a ten na fotke nie je vidieť. K odbornému výkladu teplotníky len toľko, že platíte ozaj len spotrebované teplo na odbernom mieste vynásobené schválenou regulovanou cenou regulačným úradom. V cene tepla sú povolené normatívne straty v rozvodoch. Ak ich prekročíme je to naša strata a túto občianu neplatia. Preto máme snahu pokračovať v modernizácii TTZ, aby sa roztopené trávniky a chodníky objavovali v našom meste len na jar.

Ing. Lubomír Bohuš
vedúci technického úseku

Staroturianske kalendárium - APRÍL

HAIKU

Klaňaniu v úcte učíme sa pri pití vody z prameňa

NAŠE TRVALKY

Vladimír Chrástek (24.5.1899 Pře-rov, ČR - 8.5.1973 Stará Turá), lekárnik, výtvarník, antifašista. Maturitu a štúdiá farmácie (titul PharmDr.) absolvoval až po návrate z I. svetovej vojny. Usadil sa v Holiči. Po r.1939 pracoval v odboji. Po znárodnení musel z Holiča odísť na Starú Turú, kde nahradil lekárnik Karola Szabadosa. Venoval sa olejomalbe. Jeho obrazy sa o.i. nachádzajú v zasadačke MÚ v Starej Turej. Tento mesiac uplynie 110 rokov od jeho narodenia.

Peter Uhlík (4.2.1906 Stará Turá - 12.5.1954 Bratislava), drevorezbár, pedagóg, spoluautor učebnice trigonometrie. Manželka Alžbeta, rod.

Machajdíkova. Mal veľké umelecké nadanie. Štátnu školu pre spracovanie dreva (rezbársku školu) absolvoval vo svojom rodisku. V živote dosiahol vynikajúce výsledky i ako rezbár i ako vysokoškolský učiteľ matematiky. Bol nositeľ Radu práce. Tento mesiac si pripomíname 55. výročie jeho úmrtia.

Ján Nepomuk Wallo (15.5.1869 Stará Turá - 22.1.1959 Stará Turá), podnikateľ s bryndzou, národovec a brat Teodora Wallu. Otec Juraj, matka Mária, rod. Vagačová. Z otcovho prvého manželstva vznikla pražská vetva pišuca sa Walló. Ján Nepomuk bol štátnym inšpektorom bryndziarní na Slovensku.. Po ukončení Prvej svetovej vojny privítal vznik Republiky. Má osobné zásluhy na vybudovanie miestneho školstva, železnice a na rozvoji miestnej kultúry. Pripomíname si 140 rokov od jeho narodenia.

Spracoval Gusáv Rumánek

JARNÉ UPRATOVANIE = KRAJŠIE MESTO VĎAKA VŠETKÝM, KTORÍ SA ZAPOJILI

TECHNICKÉ SLUŽBY ďakujú touto cestou všetkým občanom, organizáciám a školám, ktorí svoj drahocenný čas venovali organizovaniu brigád, alebo akýmkoľvek spôsobom priložili ruku k (možno už sprofanovanému) „spoločnému dielu“ za krajší vzhľad nášho mesta.

V rámci týchto aktivít sme spozorovali, že sa zapojili i samostatné skupinky detí pod vedením dospelých. Táto ich aktivita nás potešila obzvlášť, pretože dnes si práve deti myslia, že je hanba zdvihnúť papier, pohrabať trávu, upratať odpad, ktorý sa nachádza pred našimi domami. Že je to akási podradná práca. A práve naopak, je to práca veľmi potrebná, a tí ktorí sa jej aspoň z časti zúčastňujú majú nakoniec veľmi dobrý pocit a taktiež si vážia a vnímajú prostredie, v ktorom vlastne všetci žijeme.

Sú však aj takí, ktorí len všetko kritizujú, ale sami ruku k dielu nepriložia.

K tej prvej skupinke ľudí, ktorí sa nestážujú, ale práve naopak pomáhajú, aby sme sa mohli pozeráť na pekné okolie, patrili aj chlapci (M. Mihálik, M. Gajdošík, M. Košťál, M. Barcz) spolu s p. Tinkovou, ktorí upravili okolie pred bytovým domom na Ul. Štefánikovej. Touto cestou im chceme poďakovať a uviesť ich ako vzor aj pre

iných. Samozrejme, že takýchto skupín bolo viac a nedá sa mi ich všetkých menovať, ale zvlášť by som chcela vyzdvihnúť príklad mladých chlapcov, ktorí možno ani nebudú radi, že sme ich menovali, ale myslím si, že ich je potrebné pochváliť aj takouto formou. Avšak samozrejme vďaka patrí aj ostatným vo všetkých častiach mesta, kde sa ľudia do týchto nepopulárnych činností zapájali a ktorých mená nepoznáme.

Tiež by sme sa chceli poďakovať i vedeniu ZŠ ako i samotným žiakom, ktorí nám pomohli po celom meste poroznášať plagáty týkajúce sa samotného jarného upratovania a letáky o zbere odpadu s obsahom škodlivín.

Tento zber prebehol vcelku veľmi úspešne, čomu určite napomohlo aj krásne počasie. Mnohí z vás sa bezplatne zbavili starých chladničiek, pračiek, šporákov, autobaterií, olejov, farieb a pod., ktoré sú pre životné prostredie nebezpečné a nie je možné ich zmiešať s ostatným komunálnym odpadom. Ktorí túto možnosť nevyužili, môžu si takýto odpad kedykoľvek počas roku priviezť do Zberného dvora. Nasledujúci zber sa uskutoční na jeseň tohto roku.

Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu s Vami.
TECHNICKÉ SLUŽBY

RODINA JE AKO VÁZA

Pred časom som bola svedkom toho, ako sa malej Kristinke vysypala školská kapsa. Medzi vecami, ktoré som jej pomáhala upratovať, bola i fotka.

„To je moja rodina,“ povedala a slovo moja vyriekla s takým dôrazom, že nebolo pochyb o tom, že je naozaj jej a že ju nikomu nedá.

„Toto je ocino, toto mamina, toto bráček a toto ja“, predstavila mi ľudí na obrázku a ako poklad si založila fotku do žiackej knižky.

Som z generácie, ktorá bola vychovaná k úcte k rodine a ja sa priznám, že rodinu považujem (okrem zdravia) za to najdôležitejšie v živote človeka. Dnes sa často hovorí o tom, že sa rodina deformuje, že rodina už nie je to, čo kedysi. Nemyslím si to. Je pravda, že obraz rodiny sa mení, no fakt, že je rodina dôležitá pre každého z nás, je neodškriepiteľný. Vždy boli rodiny mladé, staré, chudé, bohaté, malé a veľké. Tak ako kedysi existujú i dnes zdravé rodiny, ale i také, ktoré nefungujú. A vždy rodina tak trochu pripomína vázu.

Vázy sú nádoby, ktoré majú dve základné povinnosti: držať to, čo je vo vnútri

pokope a spolu so svojimi kvetmi dávať svetu úžitok a krásu. Sú vázy staré, sú vázy nové. Sú vázy jednoduché a sú bohato zdobené. I keď sú vázy naoko dokonalé, žiadna nie je bez chybičky. Niektorá má uško nakrivo, niektorá puklinku. Niektorá má pukliniek viac a niektorá je toľkokrát opravovaná a lepená, že už drží pokope len tak-tak. Vázy sú pevné a krehké zároveň. Stačí malá neopatrnosť a dajú sa ľahko rozbiť. Z vnútra i z vonka. Niektoré vázy vyzerajú zvonka obyčajne, nezaujímavo, no vo vnútri sú čisté, voňavé a kvety v nich vydržia veľmi dlho. Iné vázy sú na prvý pohľad krásne, elegantné, no stačí, keď prídete bližšie a privoniate. Zistíte, že drahé kvety sú umelé a vo vnútri je smutné prázdno.

Dňa 15. 5. je Svetový deň rodiny. Želám vám, aby tá vaša váza bola pre vás tou najkrajšou a najvzácnejšou na svete. Chráňte si ju ako drahokam a do daní ju berte vždy jemne, s láskou a citom. A keď sa náhodou niekedy trošku poškodí, neuhnáhlite sa a nechcete ju hneď vyhodit. Pokúste sa ju najskôr opraviť. Stojí to za to.

Věra Teplíčková

SOŠ Stará Turá vo vysielaní pre vojvodinských Slovákov

Dňa 14. marca 2009 vo vysielaní rozhlasovej stanice RTV (Radio – Televízia Vojvodine, www.rtv.rs) odznela relácia Kaleidoskop, ktorá bola venovaná Strednej odbornej škole v Starej Turej.

Program stanice RTV, vysielaný v slovenčine, je určený pre Slovákov, ktorí žijú v srbskej oblasti Vojvodina a aj po viac ako

200 rokoch od ich vystahovania zo Slovenska si udržali slovenskú reč a vyučovanie v slovenskom jazyku v základných školách.

Redaktor pán Záborský pripravil reláciu rozhovormi s vedením SOŠ Stará Turá, v ktorej momentálne študuje 13 žiakov z Vojvodiny.
SOŠ

Benefičný koncert a vyhlásenie Činu roka

Tradíciu vyhlasovania Činu roka v rámci mesta Stará Turá a jeho obyvateľov sme započali, lebo hrdinské činy bývajú často nepovšimnuté. V súčasnosti opäť hľadáme človeka, možno rodinu, ktorý svojim humánnym, sociálnym či iným počínom upútali vašu pozornosť, ľudí, ktorí sú hodní obdivu a ich konanie môže byť príkladom pre všetkých ostatných. Nehľadáme len senzáciu. Možno v rámci Činu roka, nehľadáme (jeden) čin a možno nehľadáme ani konanie z uplynulých 12. mesiacov. Chceme upozorniť aj na hrdinov všedného života, ktorí dlhodo- bo vynakladajú veľa energie a obetavo pomáhajú druhým.

Svoje nominácie na ocenenie Čin roka spolu so stručným odôvodnením môžete poslať na adresu:

o. z. SLUHA, Čulenova 2338/21, 915 01 Nové Mesto nad Váhom, prípadne e-mailom na adresu ptrusik@gmail.com.

Vyhlásenie Činu roka sa uskutoční v rámci benefičného koncertu, ktorí sa uskutoční 14. 6. 2009 o 17.00 h v kostole cirkev- ného zboru Evanjelickej cirkvi a. v. v Starej Turej.

Ak nemá našu spoločnosť formovať svet hodný bulváru, ale skutočné osobnosti, skutočné hodnoty a skutočne veľké činy, priložte aj vy ruku k dielu a pomôžte nám na ne upozorniť.
o. z. SLUHA

POZVÁNKA

Mesto Stará Turá a Dom kultúry Javorina v Starej Turej Vás srdečne pozývajú na prezentáciu dvoch kníh staroturianskych autorov:

Elena Mária Rumánková: ZA TAJOMSTVOM PEČATÍ
(historely zo Starej Turej II),

Gustáv Rumánek: ZDVIHNUTÁ MINCA
(básnická zbierka v bibliofilskom vydaní).

Prezentácia sa uskutoční v pondelok 18. mája 2009 o 17. h v kaviarni Domu kultúry Javorina v Starej Turej. (Obe knihy sú už v predaji v predajni Kniha v Dome služieb a v kancelárii Infoturu vedľa vchodu do obchodného domu Billa).

22. apríl – DEŇ ZEME

Znečisťovanie prostredia, odpad - to sú dva pojmy, s ktorými sa v súčasnosti stretávame na každom kroku. V prírode odpad neexistuje, príroda všetko zužitkuje. Odpady vytvára človek a to, čo človek doposiaľ vyprodukoval, už dávno prekročilo hranicu únosnosti na našej planéte. Preto sa aj v škole snažíme, aby naša a budúca generácia pochopila, že takto to ďalej nepôjde a musíme sa začať správať inak. Toto chceme dosiahnuť aj akciami, ktoré sme pripravili ku Dňu Zeme. Tento rok sa nám veľmi vydarilo, pretože prebiehali po celý týždeň, nápaditosť, fantázia detí a p.učiteľiek I.stupňa sa potvrdila v celom rozsahu.

V tomto smere musíme poďakovať Nadácii ŽIVOT, ktorá nám schválila projekt k tejto téme a prispela nám finančnou sumou 166 Eur. Tieto peniaze sme využili nielen na zakúpenie cien, ale i materiálu, ktorý žiaci využili pri zhotovovaní prác.

Medzi najzaujímavejšie úlohy patrila úloha zhotoviť maskota triedy z odpadového materiálu. To, čo deti s p. učiteľkami vytvorili, si môžete prezrieť vo vestibule školy na Hurbanovej ulici alebo na webovej stránke školy. Čo uvidíte, je naozaj pekné a podnetné a rozhodne má čo povedať i dospelým. Celý projekt sa niesol v duchu hesla:

PRÍRODA JE ŽIVOT PRE KAŽDÉHO

Žiaci mali pripravených veľa úloh nielen teoretických /testy, súťaže, výtvarné a literárne práce, básne/, ale i praktické úlohy, kde priamo v teréne mali pripravené na stanovištiach vedomostné, športové i rôzne ekologické práce /poznávanie chránených rastlín, triedenie odpadu, sadenie rastlín, čistenie prírody, starostlivosť o zraneného žiaka, rôzne športové preťažkové dráhy a iné/. Skrátka, táto vydarená akcia bola nanajvýš úspešná, k čomu nám dopomohlo i nádherné počasie.

Všetky súťaže boli odmenené malými cenami a deti aj p. učiteľky mali dobrý pocit, že sme niečo dobré a pekné urobili pre nás a našu prírodu.

Ponúkame Vám ukážku víťaznej básne žiaka 3.C triedy Davida Chudíka – Jamné radosti.

Mgr. Danka Dingová

Veľké sťahovanie

V posledných týždňoch zavládol nezvyčajný pokoj v budove Základnej školy na Komenského ulici. Žiadne pobejúce deti, učiteľia či rodičia. Prečo? Pretože škola sa bude rekonštruovať, modernizovať a doštane úplne nový šat.

Z tohto dôvodu bolo potrebné zaistiť vyučovanie žiakov v náhradných priestoroch. Vzájomnou spoluprácou vedenia mesta, riaditeľstiev ZŠ, SOŠ a ZUŠ v Starej Turej sa podarilo zabezpečiť náhradné priestory na vyučovanie pre takmer 500 žiakov. Žiaci sa už v súčasnosti učia v priestoroch ZUŠ (1. ročník), v budove ZŠ na Hurbanovej ulici (2. ročník) a v budove bývalej SPŠE (3. až 9. ročník).

Celé sťahovanie organizovalo riaditeľstvo základnej školy. Tu sa ukázala veľmi dobrá spolupráca školy s rodičmi. Mnohí rodičia pomohli osobne pri sťahovaní, niektorí poskytli zamestnancov svojich firiem či autá potrebné na odvoz nábytku a pomôcok. Hlavná farcha však bola na učiteľoch, školníkoch a upratovačkách. Učiteľia museli pripraviť svoje triedy na presťahovanie a samozrejme popri tom aj

riadne vyučovať. Nemalou mierou pomohli i žiaci vyšších ročníkov, čím dokázali, že keď treba, vedia aj oni priložiť ruku k dielu.

Škola je presťahovaná.

Dňa 20. apríla 2009 bolo za prítomnosti vedenia mesta a vedenia základnej školy „stavenisko“ odovzdané firme EURO – BUILDING, a. s., ktorá bude realizovať rekonštrukciu.

Určite mnohých a najmä rodičov zaujíma, kedy sa žiaci vrátia do zrekonštruovaných priestorov. Celá rekonštrukcia a modernizácia bude trvať 18 mesiacov od začatia stavby.

Je za nami kus dobre vykonanej práce. V prvej fáze vypracovanie kvalitného projektu na rekonštrukciu a modernizáciu školy, na základe ktorého získalo mesto finančné prostriedky z fondov EÚ. Následne náročné zabezpečenie sťahovania a napokon i vyučovania v náhradných priestoroch.

Všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom pomohli, patrí úprimné poďakovanie. Veríme, že pocit z dobre vykonanej práce sa znásobí, keď sa naše deti vrátia do vynovenej školy. **S.K.**

Novinky zo ZŠ

Život v našej škole je každý deň školského roka pestrý a čas tu ubieha naozaj rýchlo. Výnimkou nebol ani tohtoročný apríl. Zima konečne skončila a začalo takmer letné počasie. My sme však mali toľko práce, že krásu jari sme vnímali len tak akoby „z rýchlika“. Okrem normálnych, naplánovaných aktivít a prirodzeneých výchovno – vyučovacieho procesu sme sa totiž sťahovali. Ale o tom sa dočítate v samostatnom článku, pretože táto udalosť si ho naozaj zaslúži.

8. apríl je dňom, kedy sa pre obyvateľov Starej Turej skončila 2. svetová vojna. Na spomienkovej slávnosti sa zúčastnili niektorí zamestnanci školy a do programu sme prispeli básňou. Vážení čitatelia, našťastie som vojnu nezažila, a preto jej hrôzy poznám iba z kníh a filmov. Aj tak mi je každoročne trochu smutno, keď vidím iba malú skupinku ľudí, ktorí každoročne prichádzajú vzdať poctu tým, ktorí položili svoje mladé životy v boji proti fašizmu.

Do uzávierky časopisu sa naši žiaci zúčastnili na dvoch súťažiach. Prvou bolo celoškolské kolo geografickej olympiády na Zemplínskej šírave. Tu nás reprezentoval Lukáš Kaštil, 7.B, ktorého pripravovala PaedDr. Beata Puškárová. Tento žiak sa umiestnil v okresnom kole na 1. mieste, v krajskom kole na 2. mieste a v celoštátnom kole bol úspešným riešiteľom a skončil na 8. mieste. Blahoželáme.

Druhou súťažou bolo okresné kolo matematickej olympiády. Táto súťaž býva každoročne veľmi náročná, dôkazom je, že v 7. ročníku nebol v okrese ani jeden úspešný riešiteľ. Preto sme naozaj radi, že v kategórii 6. ročníka boli úspešní žiaci Ľuboš Rybníkar 5.B a Erika Lessová 6.B, v kategórii 8. ročník získal 1. miesto Martin Zemko 8.C a v kategórii 9. roč. Miroslav Ďuriš 9.B 1. miesto a Kristína Ševčíková bola úspešnou riešiteľkou. Obidvaja títo žiaci boli úspešnými riešiteľmi aj v krajskom kole tejto súťaže. Ďakujeme všetkým učiteľom – p. učiteľovi Petrovi Čulákoví, p. učiteľke Anne Lukáčovej, p. zástupkyňi Danke Kohútovej a samozrejme úspešným žiakom za vzornú reprezentáciu školy.

Dňa 21. 4. sa p. učiteľky Ľubica Bajjaniová a Monika Čierniková zúčastnili na súťaži divadelných predstavení v anglickom jazyku v Nitre. Bola to pre našich žiakov veľmi náročná súťaž, pretože v jednej kategórii súťažili žiaci základných a stredných škôl. O to bolo ich víťazstvo v kategórii hromadných vystúpení vzácnnejšie a o to viac sme hrdí na naše šikovné deti a pani učiteľky. Musím podotknúť, že naše deti bilo ocenené ako jediná skupina detí zo ZŠ.

Deti 1. stupňa sa zapojili aj do okresnej súťaže Včela a príroda, kde sme získali v kolektívnych výtvarných prácach v 1. kategórii 1.miesto – 2.A, p. učiteľka Soňa Kotrasová a v 2. ka-

tegórii 2. miesto – p. učiteľka Monika Ambrušová. V literárnej súťaži sa na 3. mieste umiestnil Filip Lehuta 2.D – p. učiteľka Soňa Hanáková.

Dňa 21.4. sme mali triedne rodičovské združenia na Hurbanovej ulici. Opäť sa ukázalo, že záujem mnohých rodičov o výsledky ich detí nie je taký, aký by mal byť. Na triednych schôdkach RZ sa väčšinou stretávajú tí istí rodičia a vo veľkej miere sú to takí, ktorých deti žiadne závažné problémy nemajú. Je to veľká škoda, pretože ak by lepšie spolupracovali s nami aj rodičia detí, ktoré majú výchovno – vyučovacie problémy, mohli by sme mnohým predchádzať a vyriešiť ich skôr, ako je neskoro.

Dňa 23.4. sme pripravili pre deti 1. stupňa kultúrne vystúpenie pod názvom Škola hrou, ktoré sa každoročne stretáva s dobrým ohlasom detí, pretože herci majú pripravené vždy niečo nové a veselé.

Naša škola sa pravidelne zapája spolu so strednou školou do akcie Ligy proti rakovine pod názvom Deň narcisov. Sme radi, že každoročne si žltý kvietok narcisu kúpi a tým prejaví solidárnosť s ťažko chorými ľuďmi viac ľudí. Napriek tohtoročnej nepriazni počasia hliadky vyzbierali 1 577,88 Euro, čo je 47 535 Sk a to je už naozaj slušná čiastka.

Určite by som mohla vymenovať ešte mnoho akcií, ktoré sme pre naše deti pripravili v apríli. Najdôležitejšou však bolo sťahovanie tried z budovy na Komenského ulici do náhradných priestorov. Jeho priebeh nebudem dopodrobna opisovať. Chcem iba poďakovať v prvom rade všetkým zainteresovaným zamestnancom a žiakom školy. Ukázalo sa, že v čase potreby vedia urobiť čo treba a výborne plniť aj veľmi náročné úlohy. Bez vynikajúcej spolupráce s rodičmi a inými priateľmi školy by sme túto akciu tak rýchlo a kvalitne nemohli zvládnuť. Všetkým, ktorí pomáhali, patrí naša vďaka. Menovite chcem poďakovať dopravnej firme pána Gajara, Technický službám Stará Turá, firme EÚ Interiér s.r.o Stará Turá a rodičom: pánom Caltíkovi, Vrabľovi, Vavákovi, Kopcovi, Chudíkovi, Kováčovicovi, Nemcovi, Vavrovi, Morongovi, Bublávemu, Dihému, Jankovičovi, Ďurišovi, Čecotovi, Bielčíkovi, Tomišovi, Durcovi, Šolcovi, Knapovi, Mandákoví, manželom Požgayovcom, pani Durcovej a pani Vídovej a samozrejme všetkým nemenovaným, ktorí akýmkoľvek spôsobom pomohli. Veľmi si to vážime.

Vážení čitatelia, ani sme sa nezačali a už budeme hodnotiť výsledky našich žiakov za 3. štvrťrok šk. roka 2008/2009. O klasifikačnej porade a ďalších akciách z konca mesiaca vás budem informovať v ďalšom čísle časopisu.

Želám vám, aby ste si túto krásnu jar užili čo najlepšie.

Anna Chmurová, riaditeľka ZŠ

Zodpovednosť za seba a iných je na vašich pleciach

Zlepšujúce sa počasie, dlhšie dni a záver školského roka so sebou prinášajú väčšie množstvo ľudí v uliciach nášho mesta. Tí sa pohybujú po chodníkoch, cestách, parkoch a iných verejne prístupných priestranstvách. Možno si to ani neuvedomujeme, ale ako náhle vstupujeme do vyššie spomenutých priestorov stávame sa automaticky účastníkmi cestnej premávky. Dostávame sa do systému, ktorý je ovplyvňovaný charakterom, osobnosťou každého z účastníkov. Do hry vstupuje počasie, viditeľnosť a mnoho iných faktorov. S narastajúcim počtom ovplyvňujúcich prvkov priamo úmerne stúpa riziko poškodenia zdravia, v tých horších prípadoch života. Ak by sme chceli znížiť riziko, najúčinnejším prostriedkom je vniesť isté pravidlá do takéhoto systému. Zásady správania sa chodcov, cyklistov a iných účastníkov v cestnej premávke sú zakotvené v Zákone o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 8/2009 Zz.

Mestská polícia v Starej Turej v súvislosti s očakávaným zvýšeným pohybom cyklistov a osôb využívajúcich kolieskové korčule, alebo obdobné športové vybavenie, si dovoľuje dať do pozornosti niektoré ustanovenia citovaného zákona.

Osoby, ktoré sa pohybujú po krajnici alebo po okraji vozovky, na korčuliach alebo na obdobnom športovom vybavení, sa môžu pohybovať

len v rade za sebou. Za zníženej viditeľnosti mimo obce musí mať chodec idúci po krajnici alebo po okraji vozovky na sebe viditeľne umiestnené reflexné prvky alebo oblečený reflexný bezpečnostný odev.

Osoba, ktorá sa pohybuje po chodníku na korčuliach alebo na obdobnom športovom vybavení, je povinná sledovať situáciu v cestnej premávke a nesmie ohrozovať alebo obmedzovať iných účastníkov cestnej premávky. Ak je dopravnou značkou určená cestička pre osoby pohybujúce sa na športovom vybavení, tieto osoby sú povinné takúto cestičku použiť.

Cieľom Mestskej polície v Starej Turej je zníženie počtu situácií, ktoré by viedli k poškodeniu vášho zdravia, života, alebo majetku. Pokiaľ budete dodržiavať spomenuté pravidlá, rapídne klesne miera rizika spôsobenia škody, či zranenia. Môžeme vás upozorniť na to, ako predchádzať podobným stavom, ale zodpovednosť za svoje zdravie a život a samozrejme aj za iných účastníkov cestnej premávky zostáva na vašich pleciach.

Dušan Redaj MsP Stará Turá

Tridsiaty prvý ročník krajského kola SOČ

Dňa 8. apríla 2009 sa v priestoroch SOŠ Stará Turá uskutočnila krajská prehliadka 31. ročníka Stredoškolskej odbornej činnosti. Sprievodným podujatím bola prehliadka školských časopisov škôl Trenčianskeho kraja spojená s besedou s publicistami.

V SOČ žiaci stredných škôl trenčianskeho kraja súťažili v 17 súťažných odboroch. Z každého odboru prvý a druhý žiak postupuje do celoštátneho kola, ktoré sa bude konať 29. 4. až 1. 5. 2009 v Liptovskom Hrádku.

Do krajského kola si postup z regionálneho kola zabezpečili 4 súťažné práce žiakov SOŠ Stará Turá. V súťažnom odbore 08 – Ochrana a tvorba životného prostredia Daniel Krč, študent 4. ročníka študijného odboru Logistika s prácou „Vplyv kamiónovej dopravy na životné prostredie“ obsadil nepostupujúce umiestnenie, napriek jeho víťazstvu v regionálnom kole. Podobný osud v súťažnom odbore 11 - Elektrotechnika, elektronika, energetika mal študent Lukáš Augusta zo 4.B triedy s prácou „Zosilňovač 2x100W“.

Pracovníkov aj žiakov SOŠ Stará Turá potešili 2 práce, ktoré postúpili do celoštátneho kola SOČ. Už tradične sme boli úspešní v odbore 12 - Mikroprocesorová, výpočtová, telekomunikačná technika. Pavol Ostrovský (4.B trieda, elektrotechnika) s prácou „Pomocné riadenie vzduchovej dráhy,“ obsadil v silnej konkurencii technických škôl druhé miesto a teší sa do Liptovského Hrádku. Okrem toho dostal aj zvláštne ocenenie „Cena primátorky mesta Stará Turá“ za úspešnú reprezentáciu mesta. Ocenenie odovzdal zástupca primátorky Mgr. Ján Tomeš.

Po dlhšom čase sa úspešne prezentovali aj žiaci študijného odboru mechanika nastavovač, ktorí v súťažnom odbore 09 - Strojárstvo, hutníctvo, doprava taktiež postúpili do celoštátneho kola. Lubomír Kúdela a Lukáš Rehák navrhli a vyrobili na školských CNC sústruhoch SUF 16 CNC a frézovačkách FC 16 CNC kompletnú drevenú šachovnicu i s figúrkami. Tieto predtým nakreslili v AutoCAD – e a program pre CNC stroj vygenerovali postprocesorom v grafickom programe EdgeCAM.

Z okolitých škôl (región Brezová p.B, Myjava, Stará Turá, Nové Mesto nad Váhom) do celoštátneho kola ešte postupujú Soňa Szikhartová, SOŠ Myjava (v odbore 07 - Poľnohospodárstvo, lesné a vodné hospodárstvo), Ľuboš Slezák, SPŠ Myjava (11 – Elektrotechnika, elektronika, energetika) a Silvia Blaščáková, Gymnázium sv. Jozefa Nové Mesto nad Váhom (17 – Pedagogika, psychológia, sociológia).

Vedenie školy aj touto cestou blahoželá žiakom, ktorí sa prebojovali do krajského kola SOČ a postupujúcim želá v celoštátnom kole úspešnú prezentáciu svojich prác a reprezentáciu školy, mesta Stará Turá a Trenčianskeho samosprávneho kraja. **SOŠ**

Strelci soutěžili

Výsledková listinu finálového strelckého střetnutí korespondenčního závodu mezi Střeleckým kroužkem ZŠ Červená cesta Kunovice a Střeleckým kroužkem ZŠ Stará Turá vedeným trenérem Peterem Milatou. Finálová strelcká soutěž se střílela jako Velká cena Osvobození Kunovic v disciplíně Vzduchová puška 3+10 ran na 10 metrů, v kategoriích mladší a starší žáci.

Mladší žáci:

1. Kohutič Jan 68 bodů Kunovice
2. Orgoník Simon 49 bodů Stará Turá

Starší žáci:

1. Kováč Pavol 94 bodů Stará Turá
2. Durcová Dominika 93 bodů Stará Turá
3. Tomašík Michal 74 bodů Kunovice
4. Šmíd Jiří 58 bodů Kunovice
5. Daňhel Petr 49 bodů Kunovice
6. Lorenč Tomáš 46 bodů Kunovice

Za organizátory soutěže: trenéři - Jiří Jurásek, Renata Kohutičová, Peter Milata-rozhodčí A 201.

Z Centra volného času Stará Turá

Čo sme zažili v mesiacoch marec - apríl 2009

* V piatok 20.3.2009 o 14.00 h si mohli prísť deti do CVČ vyskúšať prácu s cestom. Mohli sa pokúsiť vlastnoručne vyrobiť rôzne doplnky dekorácií, šperky, kachličky či dekoračné figúrky. A čoho bolo najviac? Smiechu a múky. Tá bola všade.

* V CVČ sme 7.4. oslávili Svetový deň zdravia. Z množstva podujatí, ktoré v CVČ ten deň prebehli spomenieme aspoň Kráľovstvo špinavých rúk pre predškolákov – vyše 70 detí sa zúčastnilo hry v prírode, kde ich princezná Bobulena lákala na svoje počítačové hry, a besedu Zuby, zubky, zubiská o dentálnej hygiene detí do 3 rokov pre mamičky v Babyclube.

* Počas veľkonočných prázdnin 9.4.2009 sa deti mohli zúčastniť dvoch turnajov: O veľkonočného zajaca (turnaj v šípkach) a O veľkonočné vajíčko (v stolnom futbale). Veľkonočného zajaca si vybojoval Edo Ďugel zo 7.A a veľkonočné vajíčko Martin Guriš z 9.A.

Čo pripravujeme na máj?

RODOKMEŇ MOJEJ RODINY

Pod týmto názvom sa ukrýva rodinná súťaž, ktorú CVČ vyhlasuje k Medzinárodnému dňu rodiny (15.5.). Jej cieľom je namotivovať deti, rodičov a starých rodičov, aby sa porozprávali o svojej rodine, aby sa deti dozvedeli niečo o svojich predkoch a aby sa spoločne pokúsili vytvoriť svoj vlastný rodokmeň. Milí dospeláci!

Vytiahnite staré fotky a porozprávajte deťom, kde žil ich pradedaško alebo aké známky mala v škole babička. Vysvetlite deťom, čo to je rodokmeň a aké je dôležité, aby deti vedeli, kto boli ich predkovia. Naznačte im, akú citovú hodnotu má pre vás každá zažltnutá fotka. Podelte sa o spomienky a príbehy vašich rodičov a prarodičov. Možno budete prekvapení, ako to deti zaujme.

Pravidlá súťaže:

- rodokmeň musí obsahovať aspoň 4 generácie (dieťa, rodičia, prarodičia, prararodičia)

- u osôb musí byť uvedené aspoň meno a rok narodenia

- rodokmeň musí byť graficky spracovaný (formát A3)

- pokiaľ budú v rodokmeni uvedené bližšie osobné údaje osôb, je potrebné, aby tieto osoby súhlasili s uvedením týchto údajov v rodokmeni. K rodokmeňu potom priložite i prehlásenie, že dovoľujete organizátorom použiť váš rodokmeň v rámci súťaže RODOKMEŇ MOJEJ RODINY, že ho môžu odovzdať k vyhodnoteniu hodnotiacej komisii a vystaviť ho na výstave prác 15.5.2009 v CVČ Stará Turá (z dôvodu ochrany osobných údajov)

Organizátori sa zaväzujú, že váš rodokmeň použijú iba v súvislosti so súťažou.

Termín súťaže: 27.4. – 15.5.2009

Rodokmeň treba odovzdať do 14.5.2009 do 15.00 h v CVČ Stará Turá.

Kritéria hodnotenia: - povinné náležitosti (viď. pravidlá súťaže)

- nápad a grafická úprava

Výstava rodokmeňov a vyhodnotenie súťaže: 15.5.2009 v CVČ Stará Turá
Rodokmene si môžete vyzdvihnúť naspäť v pondelok 18.5.2009.

DO BOJNÍČ ZA ZVIERATKAMI

Tak ako každý rok, i v tomto roku navštívime s deťmi bojníckú zoológickú záhradu. Výlet pripravujeme na 22.5.2009 s odchodom o 12.00 h od CVČ. Prihlásiť sa treba vopred najneskôr do 30.4.2009 priamo v CVČ Stará Turá.

Poplatok pre členov chovateľského krúžku: 5 Eur

Poplatok pre ostatné deti: 7 Eur

NAJKRAJŠIE ZVIERATKO 2009

CVČ Stará Turá vyhlasuje II. ročník chovateľskej súťaže Najkrajšie zvieratko. Zapojiť sa do nej môžu deti so svojimi drobnými domácimi miláčikmi (morské prasiatka, škrečky, zajace, vtáky, exotické zvieratá a pod.) v piatok 29.5.2009 o 14.30 h v CVČ Stará Turá. Zo súťaže sú vylúčené mačky a psi (z bezpečnostných dôvodov).

Hodnotiť bude odborná porota zložená z detí, členov chovateľského krúžku. Pre zvieraciú „missku alebo missáka“ sú pripravené pekné ceny.

DEŤOM PRE RADOSŤ

CVČ Stará Turá v spolupráci s hotelom LIPA organizujú pre deti k Medzinárodnému dňu detí veľké zábavné popoludnie pod názvom Deťom pre radosť. V nedeľu 31.5.2009 od 13.30 h na Námestí slobody čaká na deti množstvo zábavných aktivít, súťaží, darčiekov a prekvapení a môžu sa tešiť i na netradičné atrakcie. Súčasťou programu budú i exhibičné vystúpenia záujmových krúžkov, rôznych tanečných skupín a športových klubov, ktoré pracujú v Starej Turej.

Věra Teplíčková, CVČ Stará Turá

DOM KULTÚRY JAVORINA INFORMUJE

Program na mesiac máj 2009

Streda 6. mája 19.00 hod.

NIE JE Z TEBA AŽ TAK PAF

USA romantická komédia. Niekoľko nezadaných dvadsi až tridsiatnikov z Baltimore rieši problémy s láskou a snaží sa pochopiť jasné, až nie celkom čitateľné ľudské správanie v tejto oblasti. Hrajú: Jennifer Aniston, Ben Afflec, Scarlet Johansson a iní. Slovenské titulky.
Vstupné: 2 Euro 60,25 Sk 125 min. MP od 12 rokov

Streda 13. mája 19.00 hod.

FALCO

Nem. Rak. Strhujúci príbeh vzostupu a pádu legendárnej popovej hviezdy, známeho po celom svete ako Falco. České titulky.
Vstupné: 2 Euro 60,25 Sk 100 min. MP od 12 rokov

Streda 20. mája 19.00 hod.

LÍBÁŠ JAKO BŮH

Česká komédia. Búrny príbeh plný vášne, rozhodov a návratov, v ktorom zamilovanej dvojici komplikujú vzťah plánovito či neplánovane ako partneri, tak aj ďalší členovia rodiny. Hrajú: Kamila Magalová, Oldřich Keiser, Jiří Bartoška, Eva Holubová, Roman Vojtek a iní.
Vstupné: 2 Euro 60,25 Sk 115 min. Mládeži prístupný

Nedeľa 24. mája 17.00 hod.

BLESK

USA Disneyho animovaná rodinná komédia. Slovenský dabing.
Vstupné: 2 Euro 60,25 Sk 85 min. Mládeži prístupný

Streda 27. mája 19.00 hod.

RÝCHLI A ZBESILÍ

USA akčný film. Ocitáme sa v Dominikánskej republike, kde hodlá Torettova skupina rýchlo a zbesilo ukradnúť "pár litrov" benzínu z idúceho konvoja. Velkolepá akčná sekvencia predurčuje tempo, aké bude Justin Lin po zvyšok filmu diktovať. Slovenské titulky.
Vstupné: 2 Euro 60,25 Sk 99 min. MP od 12 rokov

Dom kultúry Javorina pripravuje

- Dňa 3. mája 2009 autobusový zájazd na výstavu kvetov do Věžok na Morave. Poplatok: 7,20 Euro/216,90 Sk
- Dňa 8. mája 2008 autobusový zájazd do divadla Broadway Praha na muzikál MONA LISA. Účinkujú: Monika Absolonova – Dasha- Marta Jandová, Petr Kolař- Tomáš Beroun-Jan Toužinský, Petr Muk-Josef Bohouš-Marián Vojtko, Jpsef Vojtek-Martin Skala, Helena Vondráčková-Hana Zagorová-Linda Finková, Alen Bastien-Josef Bohouš-Ali Amiri, Marta Jandová-Zdenka Trvalcová. Poplatok: 32 euro/964 Sk alebo 40 Euro/1205 Sk
- 23. mája 2009 – autobusový zájazd na nákupy do Noweho Targu. Poplatok 12 Euro/361 Sk
- Dňa 29. mája 2009 o 19,00 hodine: Čo to tam šuchorí pod Javorinu - slávnostný galaprogram k 60. výročiu vzniku Veľkého dychového orchestra DK Javorina, v ktorom si okrem domácich zahrajú Bučkovanka, Lieskované a zabávač a bývalý spevák Moranavky Franta Uher z Lanžhota. Vstupné: 2 Euro
- **Prípravujeme na jún:**
- Dňa 5. júna 2009 o 19,00 hodine vo veľkej sale DK Javorina predstavenie Radošinského naivného divadla: STVORENIE SVETA.

Záujemcovia o jednotlivé podujatia sa mô-u prihlási- na sekretariáte DK Javorina
č.tel.: 032/7763366 www.dkjavorina.sk e-mail: dkstaratura@zoznam.sk

NOVÉ KNIHY V mestskej knižnici

BELETRIA

Novosedlíková, Andrea: Nesmiem to vzda-
Chmelová, Jana: Láska, hriechy a nádeje
Boková, Helena: Veľké a malé tajomstvá
Dudášová-Svodovská, Paulína: Odhalené
tajomstvo
Meyerová, S.M.: Nov 2. Twilight sága.
Gillerová, Katarína: Záhada zadnej izby
Viewegh, Michal: Román pro mu-e
Gruenová, Sara: Voda pre slony
Rankov, Paval: Stalo sa prvého septem-
bra (alebo inokedy)

DETEKTÍVKY

Dán, Dominik: Knie-a smr-
Connelly, Michael: Posledný kojt
Saviano, Roberto: Gomora

NÁUČNÁ LITERATÚRA

Sobotková, Irena: Psychologie rodiny
Harrington, Austin: Moderní sociální teorie
Beneš, Milan: Andragogika. Základní pojmy.
Přehled hlavných směrů. Organizace
vzdělávání dospělých. Cílové skupiny.
Význam pro profesí. Praktické příklady.
Munden, Alison: Poruchy pozornosti a
hyperaktivita. Přehled současných poznat-
ků a přístupů pro rodiče a odborníky
Kol.: Klasická hudba
Kol.: 1000 omylov všeobecného vzdelani

DETSKÁ LITERATÚRA

Rowlingová, J. K.: Rozprávky Barda Beedla
Pullman, Philip: Magický nř- 2.
Pullman, Philip: Jantřarový ďalekohľad 3.

POSLEDNÝ ROZHOVOR AKO NEKROLOG

„Povedz mi ktosi
kto si?

**Že chodidlami bosý
tak bez ustania roztáčaš
ten hrnčiarsky kruh Zeme?“**

Milan Rúfus

Posledný večer sedel predomnou v svojskej uvoľnenej polohe akoby v obláčku fluida indického askétu. V spomienkach, ako ten „Rúfusovský Ktosi“, stále dotáča hrnčiar-
sky kruh svojich obdivuhodných ne-
utichajúcich aktivít. Na odkladacích
plochách povedľa tohto pomyselné-
ho kruhu stále mu však ostávalo ako-
si veľa, veľa nedokončených vecí.
Ako statočný remeselník a teraz už
len ako bilancujúci starešina, stále
sa s tým nevedel vyrovnaf.

V ten posledný večer sedel predomnou v svojskej uvoľ-
nenej polohe akoby s fluidom indického askétu. Bol z rodu tých entu-
ziastov, ktorí po celý čas
bytia v tomto meste sna-
žil sa deliť si aspoň rov-
nakým dielom, ak nie aj
väčším, starosti o svoj
podnik a jeho okolie, so
starostami o svoju rodi-
nu. Žiadny výsledok ne-
bol mu konečný, šiel tr-
vale metódou postup-
ných cieľov, ktorú vyža-
doval od svojich podria-
dených, čím vzbudová-
val u niekoho i nevôľu.
Za 33 rokov menežova-
nia, od funkcie národný
správca, cez funkciu
podnikového riaditeľa,
až po post generálneho

Ing. Miroslav Nerád pri podpise do pamätnej knihy mesta pri príležitosti 90- in foto J.M.

riaditeľa, sa v ním riadenej organizá-
cii a tiež v meste a okolí udiali pre-
meny, ktoré isto nemajú obdobu ani
v celom bývalom Československu.
Pre občanov vybudoval z tejto strany
Javoriny chrám práce, oltár domova,
oázu viery. Bola to definitívna bodka
hauzirovaniu, či odchodom za exis-
tenčnou prácou do nejstej cudziny.

V ten posledný večer v izbe svoj-
ho kráľovstva, v prostom činžiakovom

byte, sedel predomnou v svojskej
uvoľnenej polohe akoby s fluidom in-
dického askétu. Premietal mi film o
celoživotnom tvrdom presadzovaní
svojej pravdy voči tupej, nevymiera-
júcej byrokracii, ľudskému nanosne-
videniu napríklad pri presadzovaní
cestu na Novú Lhotku na Morave, pri
ktorých do svojich ostatných chvíľ
vôbec nebol presvedčený o nemož-
nosti ich dokončenia! Nevyrovnal sa
s „degradáciou“ Strednej priemysel-
nej školy elektrotechnickej, ktorú na
Starej Turej presadil a prezieravo vy-

budoval, pri jej prevtelení do podoby
Združenej strednej školy elektrotech-
nickej, s neuskutočnením Lesoparku
Dubník, s neinštalovaním pamätnej
tabule na budovu, v ktorej boli prvé
jasle na Slovensku, atď., atď. Opisoval
ako operatívne v Bzinciach p. Ja-
vorinou oproti bývalému JRD premo-
sti i brod na potoku s cieľom spojz-
niť cestu autobusy z Moravského
Lieskového, opisoval ako na jeho
návrh uložili na Párovciach potok zo
Súša do potrubia, aby uvoľnili plochy
za Gátom pre výstavbu. Tieto nejed-
noduché jednanie so Slovenskými
železnicami sa pohli ďalej až po prí-
sľube a vybudovaní suchého poldra
(nádrže) na tomto potoku na úrovni
konca Holubyho ulice. Veril v obno-
venie „strateného“ prameňa Kyselej
vody, hotoval sa ešte opísať, ako sa

vlastne budoval vysielateľ na Veľkej Ja-
vorine. Sú to len ukážky z onoho fil-
mu zo zálahou epizód, príhod a uda-
lostí jeho, ako aktéra, parafrázovaním
majstra Rúfusa, čo v živote bez usta-
nia roztáča hrnčiarsky kruh prosperi-
ty tohoto mesta, okolia a kraja. Zdá
sa, že vtedy i jeho bolo dobre, len
hovoriť stále tichšie a tichšie a mňa
už bolel usný boltec, ktorý som si
musel stále viac nasmerovávať.

Pri rozlúčení zdalo sa mi, že vo
mne ešte viac pradol, i napriek
tomu, že ho prizemňovalo ochore-
nie. V tých okamihoch som si neu-
vedomil, že toto všetko bola akoby
nepatetická bodka za všetkým, a i
za našim posledným rozhovorom v
ten podvečer 27.3.2009.

Asi nám tu na Starej Turej ešte
dlho bude trvať, pokiaľ si vôbec za-
čneme uvedomovať, čo nám všetko
v onú sobotu 28.3.2009 ráno s Va-
šou osobou odišlo, Ing. Miroslav Ne-
rád, čo ste tu zanechali, čo nesmie-
me opomenúť a v čom by sme mali
vlastne pokračovať!

Pán riaditeľ, za to všetko vďaka,
česť Vašej pamiatke!

Gustáv Rumánek

Smútočná spomienka

Dňa 17.4.2009 by sa bol dožil 80 rokov a 19.5. si pripomína 1. výročie od chvíle, kedy nás navždy opustil manžel, otec, starý otec

Vendelín STUPAVSKÝ

Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

Manželka a ostatná rodina

Smútočné poďakovanie

Zavrel si oči, srdce prestalo biť, nestihol si sa ani rozlúčiť. Hoci si odišiel, niet Ťa medzi nami, v našich srdciach zostávaš a budeš stále s nami.

Úprimne ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym, ktorí sa prišli rozlúčiť s našim manželom, otcom a starým otcom **Jánom KUCKOM**,

ktorý nás navždy opustil dňa 17.4.2009 vo veku 75 rokov. Všetkým ďakujeme za dôstojnú rozlúčku, kvetinové dary a slová útechy, ktorými sa snažili zmierniť náš veľký žiaľ.

Smútiaca manželka Olga, dcéra Iveta, vnúčatá Zuzka a Miško a ostatná rodina

Smútočné poďakovanie

Úprimne ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym, ktorí sa prišli rozlúčiť s našim manželom, otcom a starým otcom a švagrom

Jindřichom RACKOM,

ktorý nás navždy opustil 23. apríla 2009 vo veku 79 rokov. Ďakujeme MUDr. Eve Sadloňovej a pracovníkom nemocnice v Novom Meste nad Váhom za zdravotnú starostlivosť.

Smútiaca rodina

Smútočné poďakovanie

Stratil sa úsmev, pohasol zrak, zastalo srdce, utíchol hlas. V neznámy svet odišiel si spať, zaplakal každý, kto Ťa mal rád. Už Ťa nezobudí slnko ani krásny deň na Turanskom cintoríne spíš svoj večný sen.

Touto cestou úprimne ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom, spolupracovníkom, susedom a známym, ktorí odprevádzali na poslednej ceste manžela, otca, brata a švagra

Dušana VOJTEKA,

ktorý nás navždy opustil dňa 26. 3. 2009 vo veku 57 rokov. Všetkým ďakujeme za dôstojnú rozlúčku, kvetinové dary a slová útechy.

Smútiaca rodina

Smútočná spomienka

20 rokov je za nami, čo nepočujem tvoj hlas, zostávaš však medzi nami a spomienky žijú v nás.

Dňa 1.5.2009 uplynulo 20 rokov čo nás opustil

Ján BIHÁRY zo Starej Turej

S láskou spomína rodina Biháriová

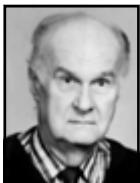

Smútočná spomienka

Mal som Vás rád a chcel som ešte žiť. Prišiel 18. máj a musel som odísť. Neplačte, nechajte ma ticho spať, čo mi súdené muselo sa stať.

Dňa 18. mája 2009 si s bolesťou v srdci pripomíname 1. výročie smrti nášho manžela, otca, svokra, starého otca a praotca **Jána BĚNU**.

S láskou spomína manželka Anna, syn Milan s rodinou, dcéra Vierka s rodinou

Smútočná spomienka

Kto zomiera, neodchádza, ale zostáva v srdciach tých, ktoré ho milovali.

Dňa 20.5.2009 uplynie 6 rokov čo nás navždy opustil náš drahý manžel, otec a starý otec

Ivan BUNO zo Starej Turej – Durcovej doliny

Kto ste ho poznali a mali radi spomínajte s nami.

S láskou a úctou spomína celá smútiaca rodina

Smútočná spomienka

U: 10 rokov, čo nie si s nami, zabudnú: nemô-e rodina, známi.

Na hrobe kytyca, kahanec svietí, spomienka man-elky a Tvojich detí.

Dňa 6. 5. 2009 uplynie 10 rokov, čo nás navždy opustil náš drahý manžel, otec, starý otec

Miloslav GAJDOŠÍK.

Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

S láskou a úctou spomínajú manželka, deti s rodinami a ostatná rodina

Matričné okienko

NOVÍ OBČIANKOVIA MESTA

Terézia Fecková, Simona Pálešová, Eva Augustínová

ROZLÚČILI SME SA

Jaroslav Záhorec, Ing. Stanislav Ďuriga, Ing. Miroslav Nerád, Stanislav Žejdl, Dušan Vojtek

Naši jubilanti

V mesiaci MÁJ 2009

70.r. - Alžbeta PRIBIŠOVÁ, Ján JURČEK, Anna POLLÁKOVÁ, Augustín KUDLEJ, Ing. Vladimír BIES, Bernardína MLYNÁROVÁ, Kristína PRIBIŠOVÁ, Sylvia ČERVENSKÁ, Emília HAMADOVÁ

75.r. - Rudolf POTFAJ, Božena FERJANCOVÁ, Žofia ZEMANOVÁ, Anna SADLOŇOVÁ, PhMr. Mária VÁCLAVKOVÁ

80.r. - Marie BRIDOVÁ

81.r. - Anna SADLOŇOVÁ

83.r. - Pavel MICHALEC

84.r. - Oľga ŠULÁKOVÁ, Rudolf PAŠKA

85.r. - Michal GAVAČ, Pavel ILUŠÁK

86.r. - Milan ILUŠÁK, Emília HOMOLOVÁ

87.r. - Božena NAĐOVÁ

89.r. - Monika VRCHKÁ

90.r. - Katarína KOŠTIALOVÁ, Františka MIKULCOVÁ

Generálny vikár Bratislavskej arcidiecézy
v spolupráci s Rímskokatolíckym farským úradom v
Starej Turej vás pozývajú na

SLÁVNOSTNÚ SVÄTÚ OMŠU

10. mája o 10.00 h v kostole Nanebovzatia Panny Márie
v Starej Turej pri príležitosti 50. výročia
KŇAZSKEJ VYSVIACKY A PRIMIČNEJ SVÄTEJ OMŠE

Mons. Jána Formánka

čestného preláta Jeho Svätosti
a generálneho vikára Bratislavskej arcidiecézy
Tešíme sa na stretnutie s Vami!

Smútočná spomienka

Odišiel si navždy, niet Ťa medzi nami, ale v našich srdciach stále budeš s nami.

Dňa 27. mája 2009 uplynie rok, čo nás navždy opustil manžel, otec, brat

Pavol HLUCHÝ

vo veku 49 rokov. Kto ste ho poznali, venujte mu s nami tichú spomienku.

Smútiaca rodina

Spomienky jedného zo starých chiránákov

V predchádzajúcich štyroch časťach som spomínal na uplynulých 35 resp. 40 rokov od postupnej prípravy a realizácie výroby JIT. Spomienky boli v mojich myšlienkach správaných tvármi mnohých spolupracovníkov v jednotlivých odboroch činností, kde som kedysi pracoval. Nadriadených i podriadených pracovníkov vo vtedajšom vedení podniku či prevádzky, ale tiež pracovníkov zabezpečovacích činností, schvaľovacích či obchodných organizácií, s ktorými som počas tých mnohých rokov nutne komunikoval.

Bolo ich mnoho nielen v prípravných etapách ale aj neskôr, v podmienkach výroby, jej postupnej modernizácie či v priebehu prác na zabezpečovaní kvality výrobkov. Verte alebo nie, no dodnes sa občas s niektorými stretávam v nočných snoch pri „riešení problémov“. Celému tomu zboru ľudí, ktorí sa zaslúžili o vznik, rozširovanie, modernizáciu i vlastnú výrobnú činnosť po dobu takmer 40 rokov vzdávam hold a úctu, uvedomujúc si, že tvorili a vybudovali výrobu, ktorá už toľko rokov prispieva k zlepšeniu podmienok pri poskytovaní starostlivosti o človeka a jeho zdravie nielen u nás, ale aj v ďalších krajinách, kde boli naše výrobky JIT dodávané.

Pripomínam, že investície vložené do počítačového štádia výroby i do štádia rozširovania a modernizácie výroby boli riešené formou návratných úverov, ktoré boli v stanovených obdobiach splatené. Ďalšie roky vytvárali zisk, z ktorého prevažná časť mala byť použitá na tvorbu fondu obnovy základných prostriedkov. Žiaľ, nebolo tomu tak a celý zisk sa väčšinou kamsi „vyparil“.

Myslím si, že ku cti pracovníkov, ktorí prípravné etapy zabezpečovali, slúži skutočnosť, že zariadenia dodané pre výrobu boli vyberané kvalifikovane a zodpovedne, čo potvrdzuje doterajšia schopnosť funkčného používania dodaných zariadení vo výrobe, hoci stane ich opotrebenia za roky trojzmennej prevádzky je už vysoký a vyžaduje si čoraz častejšie väčšiu údržbu s vyššími nákladmi.

Dnes, po odchode väčšiny pôvodných „tvorcov tejto výroby“ do dôchodku, sme so súčasnými vlastníkami a manažérmi stratili kontakty. Ešte 26.10.2000 sme boli pozvaní a zúčastnili sme sa slávnostného stretnutia spolupracovníkov, ktoré pri príležitosti výroby 5 000 000 000 ISPH usporiadala a. s. Chirana Injesta v hoteli Sanus na Dubníku. Vtedy si na nás spomenuli, lebo vedenie ešte inklinovalo k zodpovednému riadeniu výroby JIT (nielen k obchodovaniu). Bolo to vzácné a krásne stretnutie, ktoré nám zostalo v pamäti ako doplnok či odmena k spomienkam o náročnej práci predtým. Dnes nás už nikto nepotrebuje a čo sa náhodou dozvedáme, o výrobe JIT nič dobré nevie. Som z toho smutný, lebo to, čo sa deje, potvrdzuje, že dobré veci sa tvoria a budujú dlho a ťažko, ale zničiť ich sa dá rýchlo a ľahko.

V období prípravy tohto seriálu článkov sa množili správy o tom, že dojde k likvidácii výroby ISPH a ná-

sledne k prepúšťaniu pracovníkov. Tento stav bol okrem iného motivovaný zámermi na importovanie lacnejších ISPH od konkurenčných výrobcov ázijského teritória. Pripomína mi to podobnú situáciu z obdobia rokov 1993–1994, kedy bola v Chirane z dôvodu dampingových cien jednorazových dialyzátorov z dovozu zrušená výroba našich výrobkov – jednorazových dialyzátorov Chiraplat. Keď ich výroba nezvratne skončila, stúpili ceny dovážaných dialyzátorov a odvtedy sú dovážané stále, avšak za ceny značne vyššie, ako boli pôvodné, domáce.

Výrobky JIT z konkurenčných prostredí za dampingové ceny (ako to ukazujú skúsenosti s inými produktmi – potraviny, hračky...) však predstavujú riziko ich kontaminácie mikroorganizmami, resp. obsahom toxických látok a prímiesi, ktoré vyvolávajú pyretické reakcie alebo iné negatívne pôsobenie na zdravotný stav pacientov, u ktorých by bola JIT použitá.

Predpokladám, že manažéri dovozných spoločností dostatočne nepoznajú podmienky vo výrobách importovaných výrobkov JIT na dodržiavanie požiadaviek hygieny prostredia v celom procese výroby vrátane kontrol vstupných materiálov, prostredia i zdravotného stavu personálu a p. Tieto podmienky sú v EÚ špecifikované v EN – ISO 9001 a následných súvisiacich smerniciach. Pričom v EÚ sú periódicke kontrolované príslušnými orgánmi (ŠÚKL, SZÚ, RWTUV).

V súvislosti s dovozom JIT sa mi vynárajú nasledovné otázky:

- Upozornil niekto na možnosti prípadných negatívnych dopadov príslušných orgánov? (Ministerstvo zdravotníctva, Štátny ústav pre kontrolu liečiv, Štátny skúšobný ústav...)

- Bude každá importovaná šarža výrobkov JIT podrobená potrebným testom pred jej uvoľnením na použitie?

- Kto bude hradíť náklady na potrebné skúšky? Nebudú ceny výrobkov pri započítaní vedľajších nákladov vyššie ako doterajšie výrobky z vlastnej výroby?

- Kto bude zodpovedať za možné negatívne dopady z používania importovaných výrobkov JIT pri prípadnom poškodení zdravia pacientov?

Podobné i ďalšie otázky by bolo treba pred rozhodnutím o zmene výrobcu či dodávateľa JIT položiť a vyriešiť, najmä zo strany zdravotníctva, ktoré bude importované výrobky v praxi používať a na ktoré sa môžu zosypať žaloby a sťažnosti pacientov.

Je nutné si uvedomiť, že predpísané výrobné podmienky a kvalitatívne parametre, ktoré sú pre výrobu JIT v príslušných normách a predpisoch dosť jednoznačne špecifikované, nie sú samoúčelné! Nechcem domýšľať, čo by mohla dodávka nedostatocne skontrolovaných výrobkov JIT kontaminovaných nejakými nebezpečnými mikroorganizmami spôsobiť pre našu populáciu (individuálne prípady nákazy našich turistov možnosti podobných prípadov predznamenávajú).

Myslím si, že výrobky JIT možno zaradiť medzi výrobky strategického významu, ktorých nedostatok v prípade vzniku veľkých epidémii či, nedajbože, vojnového konfliktu, by mohol vážne ohroziť naše obyvateľstvo. Z tohto dôvodu by mali byť výrobky JIT zahrnuté do zoznamu nevyhnutných zásob a aj výrobné kapacity pre výrobu JIT by mali podliehať kontrolám na úrovni príslušných štátnych orgánov tak, aby bola zachovaná ich výrobná schopnosť a možnosť zásobovania domáceho trhu.

Tento názor ešte viac zvyrazňujú skutočnosti, že pôvodná klasická injekčná technika sa už nevyrába a v lekárskej ambulanciách už nie sú k dispozícii ani sterilizačné zariadenia,

umožňujúce ich sterilizáciu pred opakovaným použitím. Tieto podmienky ostali už len na špecializovaných pracoviskách.

Aj tieto okolnosti zvyšujú odkázanosť nášho zdravotníctva na výrobu JIT a podporujú potrebu udržania výrobných kapacít v činnom stave.

Skôr na takéto problémy by mali svoje pohľady zaostriť aj naši vládni a parlamentní konfrontátori z koalície i opozície, lebo prípadné vzniknuté následky vyplývajúce z nedostatku JIT sa dotknú všetkých našich obyvateľov bez rozdielu národnosti či politického presvedčenia.

Ján Kubečka
(koniec)

Na obete holocaustu r.1942-1945 nikdy nezabudneme (2. pokračovanie)

Tzv. „konečné riešenie židovskej otázky“ realizovali nemeckí nacisti a slovenskí fašisti deportáciami do vyhladzovacích táborov a to aj po vojenskom potlačení Slovenského národného povstania na jeseň roku 1944. Tisova fašistická slovenská vláda, ktorá súhlasila s príchodom nemeckých okupačných jednotiek na Slovensko (na území Slovenska bolo 48 až 50 tisíc vojakov), vytvorila vhodné podmienky na zavedenie teroru. Prísluhovala nacistom kolaboráciou, čím umožnila okupačným orgánom zamerať sa predovšetkým na represívnu činnosť proti odboju a zostatku rasovo prenasledovaných, ktorí neboli ešte presídlení z územia Slovenska a prežívali pod rôznymi zámenkami v zberných táboroch, či inak sa ukrývali.

Maximálnu teroristickú iniciatívu proti účastníkom Povstania a rasovo prenasledovaným vyvinul veliteľ z oporného Einsatzkomanda 13 v Žiline Hauptsturmführer SS Werner Schönemann, ktorý si zriadil úradovňu v budove Okresného súdu v Žiline a v jeho pivnici väznicu. Všetkých židovských občanov vrátane malých detí, ktorých zaisťovali príslušníci žandárstva a Pohotovostných oddielov Hlinkovej gardy (POHG) v počte 446 osôb sústredili najprv do meštianskej školy v Žiline, potom deportovali do zberného koncentračného tábora v lľave a odtiaľ do niektorého z koncentračných táborov mimo územia Slovenska. Ďalších 450 rasovo prenasledovaných osôb bolo zaistených od 18. septembra 1944 do 16. januára 1945 a odvlečených do zberného tábora v Seredi a odtiaľ do rôznych likvidačných táborov v Nemecku. Z 896 zaistených a deportovaných osôb, mužov, žien a ich detí vyše 700 zahynulo v plynových komorách. Podľa záznamov zo súdnych protokolov z procesov vedených po vojne pred Národným súdom v Bratislave odišlo napokon do Oswiečcinu a iných táborov v ríši celkom 11 transportov v ktorých bolo ešte gardistami a esákmi pochytených vyše 11 tisíc osôb židovského pôvodu. Tým bola zavř-

šená druhá vlna deportácií v roku 1945. Osobitnou kapitolou „dní bolesti, beznádeje, krutosti a našej národnej hanby“ je ale vraždenie v Kremničke a vo väpenke v Nemeckej. Najsurovejší otvorený teror po vytlačení Povstania do hôr zavládol na Strednom Slovensku. Hneď po príchode okupačných jednotiek do Banskej Bystrice bol zriadený oporný bod Einsatzkomanda 14. Tu v budove Krajského súdu premenili väznicu na improvizovaný koncentračný tábor pre zajatých povstalcov i rasovo prenasledovaných občanov. Po desiatkach ich vyvážali z väznice za asistencie príslušníkov POHG do blízkeho okolia, kde ich kruto vraždili. Tak v období od 5. novembra 1944 do 5. marca 1945 tu nemeckí fašisti spolu so slovenskými gardistami zavraždili len v Kremničke pri Banskej Bystrici 747 osôb, medzi ktorými boli deti, ženy, starci, francúzski partizáni, časť príslušníkov anglickej a americkej vojenskej misie a rasovo prenasledovaní občania, naši židovskí spoluobčania.

Ďalším otrasným zločinom proti ľudskosti zostanú vraždy, ktoré spáchali príslušníci SS Einsatzkomanda 14 a ich pomocníci zo 150-člennej jednotky Pohotovostných oddielov Hlinkovej gardy z Považskej Bystrice, ktoré vykonali vo väpenke Nemecká pri Banskej Bystrici. Väzňov privezených z Krajskej väznice v Banskej Bystrici pred popravou najprv olúpili o všetky cennosti a potom ich nad ústím pažeráka horiacej pece strieľali do tyla tak, že títo vlastnou váhou padali rovno do plameňov.

Z výsledkov súdnych pojednávaní s príslušníkmi Pohotovostných oddielov Hlinkovej gardy sa odhaduje, že vo väpenke v Nemeckej takto nemeckí a slovenskí fašisti zavraždili a upálili asi 900 ľudí. Povstalcov, nevinných civilistov, obetí nášho „slovenského holocaustu“.

EPILOG: Prečo píšeme? Aby som svojich druhov vyrval zabudnutiu. A pomohol tak mŕtvym prekonať smrť. (E. Wiesel)

JUDr. Marcel Gažík, ZO SZPB

Veľký dychový orchester DK Javorina

60 rokov. V živote človeka je to vek, kedy odchádzame do dôchodku, no cítime sa ešte plní života a chceme toho ešte veľa dosiahnuť. Vidíme za sebou plody našej práce a tešíme sa z jej výsledkov. So 60 ročnou kapelou je to obdobné. Je vidieť za ňou radu úspešných koncertov, vystriedalo sa v nej množstvo hudobníkov, ktorých bolo treba zaškoliť, upraviť im repertoár a vzájomne sa prispôbiť, má za sebou veľa krásnych zážitkov a spomienok na ne.

Veľký dychový orchester v Starej Turej absolvoval od svojho vzniku vyše 3000 vystúpení a vystriedalo sa v ňom približne 200 hudobníkov. Pri obhliadnutí sa do minulosti iba tak stručne: v roku 1953 – víťazstvo na celoštátnom festivale mládežníckych dychových hudieb v Ostrave a nasledovne účasť na IV. svetovom festivale v Ostrave, v Banskej Bystrici, v roku 1960 sa dychový súbor zúčastnil televízneho vysielania v Bratislave, v roku 1963 to boli koncerty v Kroměříži, v Žďáre nad Sázavou, Moravských

Budejovicach, v Prahe, Jihlave a v Brne. Tomuto súboru tleskali na Mierových slávnostiach v Starom Hrozenkove, na koncerte v rakúskom meste Weitz i rekreanti na Batatóne. V roku 1977 vystupoval v televíznom programe Návšteva v klube, ktorý televízia nahrávala priamo v Starej Turej. Súbor sa zúčastnil celoslovenského festivalu dychových hudieb Pádívého Trenčín v rokoch 1966, 1968, 1979, 1981 a v roku 1998 to bola medzinárodná súťaž, kde súbor získal krásne tretie miesto. Okrem koncertovania na domácej pôde súbor hrával i na promenádných koncertoch v kúpeľoch Piešťany, Trenčianske Teplice a Smrdáky.

Nebudem dlho listovať v histórii tohto orchestra, no nedá mi nespomenúť ľudí, ktorí toto hudobné teleso priviedli k týmto úspechom. S myšlienkou vytvoriť v závođe Považské strojárne závodnú dychovku prišli páni: vtedajší riaditeľ podniku Ing. Miroslav Nerád, pán Langer, pán Himler a pán Gergeli. Základný pilier tejto kapele položil bývalý pracovník Považských strojární pán František Ragulský, ktorý v počiatkoch túto mladú kapelu odborne a

teoreticky viedol. Na jeseň roku 1949 bol vedením dychovky poverený pán Rudolf Schindler, ktorý viedol tento súbor plných 22 rokov ako dirigent a umelecký vedúci.

V roku 1972 dirigentskú paličku po ňom prevzal jeho žiak Anton Bálent, ktorý tento súbor umelecky viedol taktiež 22 rokov. V rokoch 1994 -2005 tento orchester dirigoval a umelecky viedol pán Jaroslav Tomanič. Orchester čiastočne zmenil svoj repertoár, rozšíril sa o spevákov a okrem pochodov, poliek a valčíkov zaradil do svojho repertoáru i hudbu zo svetoznámych muzikálov. S takýmto repertoárom koncertovali po 4 roky v okolitých kúpeľných miestach Piešťany, Trenčianske Teplice, Smrdáky i v Maďarskom Mosommagyarovári. K 50.výročíu tejto kapely s ňou na

foto as

hral MG kazetu. Od roku 2005 drží pevne v ruke dirigentskú paličku pán Milan Bulík.

Najpodstatnejším predpokladom každého hudobného telesa je úprimný divácky záujem. O ten však treba bojovať a to doslova kvalitnou prácou a dobrou muzikou. Naš jubilant za uplynulých 60 rokov naozaj bojoval a dúfajme, že bude i naďalej. Pri tejto príležitosti treba poďakovať všetkým, ktorí akoukoľvek formou prispeli k dobrému menu dychovky, všetkým muzikantom, ktorí sa počas tých 60 rokov v tomto orchestri vystriedali. Všetkým manželkám muzikantov, ktoré často krát museli prispôbovať svoje osobné záujmy podmienkam kapely, ktoré často museli prepáčiť neskoré príchody domov, či to už zo skúšok alebo z vystúpení. Ešte raz vďaka Vám.

A čo zaželať tomuto hudobnému telesu do budúcnosti? Hlavne veľa zdravia a koenečne prílev mladých muzikantov, aby sa toto hudobné teleso omladilo a mohlo ešte dlhé roky pokračovať v diele, ktoré začali milovníci dychovej hudby pred 60 rokmi.

Bc. Zuzana Zigová
riaditeľka DK Javorina Stará Turá

Spomienka na bývalého riaditeľa

Odišiel spomedzi nás a ani sa nemal kedy s nami rozlúčiť. Svojej 80-ky, na ktorú sme sa mu chystali zablahoželať sa už nedožil. Jindřich Racek, ktorý celý svoj produktívny život zasvetil kultúre v Starej Turej nás 23. apríla 2009 - 4 dní pred svojim jubileom navždy opustil. I keď mu jeho zdravotný stav v ostatnom období nedovoľoval navštevovať Dom kultúry, vždy mal záujem o jeho činnosť, aktivity a aspoň telefonicky nás občas podporil v našej činnosti. Staršia generácia určite nezabudla na jeho zábavné predprvomájové programy, ktoré nielen režíroval, písal scenáre, ale v nich i účinkoval. Bola to už akási tradícia, že súbory vtedajšieho Domu odborov sa prezentovali v tomto programe. Patril ešte k tej generácii, ktorá vyžadovala dohľadnosť, presnosť a zodpovednosť nielen od podriadených, ale i od seba samého. I keď už nie je medzi nami, jeho 34 ročná práca v kultúre nášho mesta hovorí za neho. Česť jeho pamiatke.

Bc. Zuzana Zigová, riaditeľka DK Javorina

MARTIN JEŽO

Folklorná skupina Kriváň je jedna z najstarších folklórnych skupín na Slovensku. Takmer storočie vystupuje na rôznych folklórnych podujatiach a láka divákov nielen doma, ale aj v zahraničí. História tejto folklórnej skupiny siaha až do roku 1911, kedy do obce Východná prichádza učiteľ Martin Ježo. Je to učiteľ, ktorý si všima na živote obce vari všetko. Zbiera piesne, zapisuje si zvyky a zaujíma sa tiež o každodenný život. Už v roku 1913 vytvára krojovanú družinu so 48 členmi, ktorá sa po prvý krát predstavila 24. 6. 1913 na vystúpení vo Svaríne. Od roku 1946 družina prijíma názov Národopisná skupina. Začína pravidelne pracovať, nacvičovať, čo sa odradzuje na úrovni vystúpení. V roku 1952 na slávnostiach v Strážnici získava titul „Miláčik Strážnice“. Tento zážitok má veľký vplyv na organizovanie obdobného podujatia vo Východnej. Od roku 1953 sa tak začala písať história Folklorného festivalu Východná. V súčasnosti má Folklorná skupina Kriváň okolo 30 členov v speváckej a tanečnej zložke a má vlastnú ľudovú hudbu.

V doterajšom zozname staroturianskych osobností je zapísaný aj spomínaný Martin Ježo. Vedeli sme, že pôsobil i vo Východnej. Zhodou dobrých náhod minulý rok dozvedeli sme sa o plodoch jeho práce i na poli podtatranskej folkloristiky, tak, ako sme to uviedli v úvode. Tento jeho počín podnietil nás k napísaniu pár riadkov jeho životopisu, k oboznámению i našich čitateľov.

V č. 8 z r. 2002, na strane 11 a 12 Staroturianskeho spravodajcu uverejnili sme článok „Učiteľská minisága rodiny Bartošovcov“. Pansláv, učiteľ Pavel Bartoš nastúpil r. 1887 na ev. školu na Paprad (staroturianska kopanica). V manželstve s Alžbetou, rod. Miklášovou z Vaďoviec (nar. 1878) mal osem detí: Annu Oľgu, Petra Pavla, Vilmu Pavlínu, Eľenu Charlottu, Frederiku Irenu, Alžbetu Lujzu, Jána Ludovíta a Štefana Ladislava. Všetky dcéry boli vyštudované učiteľky, najstarší syn Peter Pavel vynikol ako matematik.

Martin Ježo (6. 5. 1880 Stará Turá – 21. 12. 1946 Banská Bystrica), pochádzal z roľníckej rodiny. Otec Martin Ježo, matka Anna, rod. Klimáčková, mal štyroch súrodencov. Manželka bola Anna Oľga, z uvedenej Bartošovskej rodiny. Mali dvoch synov, z nich doc. Dr. Ing. Ivan Ježo, CSc. je chemik, výskumník, autor asi stovky vedeckých publikácií a asi desiatky autorských osvečení.

Martin Ježo sa začal učiť knihovníctvu v Prahe. Učiteľský ústav vyštudoval v Šoprone, nato pôsobil v Častkove a vo Východnej. Popri tu už spomenutých aktivitách, o. i. učil i rodičov básnika Milana Jurču (1921 – 1989), neskoršieho kazateľa Cirkvi bratskej v Starej Turej. R. 1920 bol povolaný za školdozorca do Komárna. V r. 1920 – 1922 bol zodpovedný redaktor dvotýždenníka Slovenský učiteľ, neskôr bol dlhoročným predsedom spolku školských inšpektorov na Slovensku. R. 1932 bol preložený do Banskej Bystrice. Tu ho však ľudácka vláda zbavila r. 1939 úradu. Počas Slovenského národného povstania bol členom Revolučného národného výboru, pracoval na Povereníctve školstva a národnej osvety. Po potlačení povstania bol väznený gestapom v Banskej Bystrici. R. 1946 bol vyznamenaný Radom SNP I. triedy a r. 1947 in memoriam Čs. vojnovým krížom 1939.

Martin Ježo bol znamenitým učiteľom, vychovávateľom a i autorom školských učebníc. Mal veľmi šľachetné záľuby: fotografovanie, vodáctvo, kreslenie máp – ale jeho hlavná záľuba bola chrámová hudba a hra na organe. Ježov organ nikdy nebol rozladený. Na každé služby Božie sa dôkladne pripravoval. Jeho obľúbený skladateľ bol J. S. Bach. Z jeho diela pripravoval viaceré koncerty.

Pri ostreľovaní Banskej Bystrice roku 1945 bol organ ťažko poškodený ustupujúcimi Nemcami a Maďarmi. Cez múry chrámu preletela bomba a vnikla do organu, kde úplne zničila vyše 200 píšťal. Našťastie nevybuchla. Pomocníci vybrali zničené píšťaly a M. Ježo, znalec stavby organov, zaistil suché drevo i plech u cirkevníkov. Na jeho návrh a kresby stolári a klampieri vypracovali všetky píšťaly, takže napriek najrozličnejším prekážkam mohol zbor na slávu Božiu pri ukončení tej hroznej vojny odbrať ďakovné služby Božie.

Martin Ježo písal i partitúry a písal ich krasopisne. Jedna z jeho vzácných prác je Zbierka nápevov nábožných piesní z Tranoscia, Ev. zpěvníka, Paší a Funebrála. V tejto zbierke je i menoslov autorov a zoznam zbierok. Veľa a podrobnejšie by sa dalo ešte napísať o práve tejto jeho ušľachtilej činnosti. Nie je to však poslaním tohto informačného životopisu o tejto vzácnnej osobnosti, Martinovi Ježovi, ktorého 129. narodeniny si pripomíname práve tento mesiac.

Gustáv Rumánek

PETER UHLÍK

Spomienky inšpirované vedutou mesta Stará Turá a venované jej autorke Elene Rumánkovej (2003) - 2. pokračovanie

Pokiaľ je to možné, vždy sa pri návšteve rodiska zastavím pred Pomníkom padlých v prvej svetovej vojne pri katolíckom kostole. Odhalený bol 4. mája 1934 pri príležitosti 15. výročia smrti generála, doktora M.R.Štefánika. Na vysokom podstavci je socha vojaka od Fraňa Štefunka a pod ňou zoznam 191 obetí. Medzi nimi sú mená siedmich Uhlíkovcov. Gustáv (1889-1917) bol bratom môjho starého otca, Ján (1886-1916), Jozef (1891-1914), Martin (1881-1918 Piava) a Michal (1882-1915) boli bratrancami. Vzdialenejšími príbuznými boli aj Štefan (1893-1916) a Štefan (1887-1914). Spomínaní štyria padlí bratanci môjho deda boli vlastnými bratmi! Prežil len najmladší Ondrej (1899-1980), ktorý sa vyhol odvodu. Gazdovo v dome, kde sa narodilo päť generácií mojich predkov po meči. Rovnako ako môj otec, mal som prauja veľmi rád. Posledný raz som ho navštívil na Štedrý večer roku 1979, kedy som sa po službách Božích vracal z Turej na Brezovú. Krátko na to zomrel. Zázitky a skúsenosti z prvej i druhej svetovej vojny prijímali sme v časoch môjho detstva od ich účastníkov ústne. Dokiaľ som hodiny počúvať smutné i veselé príhody a dejinné súvislosti. Aj preto si rád spomínam na posedenie u ruského legionára a účastníka SNP Jozefa Roháčka (1881-1968), kam som rád chodieval v sprievode otca. Rozprával nám o bojoch na Sibíri i o dramatickom návrate domov cez Japonsko a USA. U neho som bližšie spoznal aj múdreho pána doktora Dušana Úradníčka, nášho turianskeho historika a kronikára, dozorcú ev. cirkevného zboru. Ale aj jeho prekvapil a u ostatných rozruch vyvolal ujko Roháček pri príležitosti 45. výročia vzniku ČSR, keď na nedelnej službe Božie prišiel v legionárskej uniforme. Pútajúc na seba pozornosť prešiel celým kostolom a až potom si sadol. Aj keď som ho veľmi dobre chápal, predsa som sa ho opýtal, prečo režimistov provokoval. Odpovedal mi približne toto: „28. október zostane pre mňa vždy Dňom slobody a nie komunistickým Dňom znarodnenia. To sú dva nezlučiteľné fakty z našich dejín, a ty sa dožiješ, keď zástupy budú opäť prichádzať za Bradlo vzdávať úctu nášmu veliteľovi, generálovi Štefánikovi. Československá republika je jeho a Masarykovo najväčšie dielo, zapamätaj si!“ A naozaj, ujcovo proctvo sa po piatich rokoch, v čase Dubčekovej slávy, naplnilo. Navyše sa mi dostalo tej cti, že na bradliansku slávnosť 5. mája 1968 som sprevaždal veľkú skupinu legionárov na čele s generálom Kristínom. Chýbal však medzi nimi, oblečenými v amerických, francúzskych, talianskych a ruských uniformách prvého odboja, náš ujo Roháček. Zomrel akoby symbolicky v januári toho roka, keď sa Dubček dostal k moci. A ešte jedna spomienka v tomto kontexte, a to na ďalšieho ruského legionára Františka

Jambourka (1891-1974). Tento rodák zo Slaného mi v otcovej dielni (už komunál), kde ako dôchodca robil pomocného robotníka, rozprával na pokračovanie o spomínanej sibírskej anabáze jeho 3. streleckého pluku, ale i o komplikovanej ceste do vlasti loďou Bohemia legia z Japonska do Francúzska. Zaujal ma nekompromisnými antikomunistickými postojmi a na adresu autora slávneho Dobrého vojaka Švejka, legionára Jaroslava Haška vyhlásil, že „to byl bolševickej lump a když za námi přijel Štefánik, měl s jeho přívrženci hodně práce“. Okrem bojov za demokratické Československo prežil pán Jambourek svoj produktívny život ako námorník a železničiar. Oženil sa relatívne neskoro, s rodinou býval v ulici Na pažití oproti Ťažkého pálenici. Tretia z detí Olga sa mu narodila rok pred penziou.

Tretiu a štvrtú triedu základnej školy som navštevoval v štýlovej budove bývalej katolíckej školy. Tam nás viedla nezabudnuteľná pani učiteľka Františka Palčáková, tolerantná a úprimne veriacia katolíčka. Bola príkladom v rozdávaní sa medzi svoje deti a nás žiakov. Dnes žije vo Svätom Juri, kde ukončila pedagogickú dráhu, pochovala muža Bartolomeja a syna Dušana. Predčasný odchod dcéry Elenky jej ostal smutnou spomienkou na Starú Turú. V októbri sa dožila 86 rokov a dodnes si spolu píše. V listoch od nej možno vycítiť krásu a pulzujúcu energiu dobrého srdca v neobyčajnom priestore, vertikálne i horizontálne hĺbenom zbožnou učiteľskou dušou. Som jej za mnohé vďační! Je mi ľúto, že nemôžem takto napísať o pánovi Vojtechovi Fajtovi, ďalšom učiteľovi z tejto budovy, ktorý nás učil spevu a ručným prácam. Hoci sme boli na palice zvyknutí aj doma, jeho výchovné metódy boli naozaj neúnosné. Škoda, lebo najviac ľutujem u neho prerušenú výučbu v hre na husle, odborník bol naslovovaný. Len s máloktorou historickou budovou sa tak múdro naložilo, ako s katolíckou školou, keď po vybudovaní nových školských priestorov do nej umiestnili mestské múzeum. Na jeho dobrej úrovni mal okrem iných zásluhu aj bývalý riaditeľ základnej školy Mgr. Ivan Hargaš, dlhoročný vedúci zbierok. Rád a často som ho navštevoval, lebo vždy sme si mali čo povedať. Aj v časoch tomu neprajných sa veľmi zaujímal o osud Štefánikovej mohyly a vždy ho potešili naše pozitívne kroky v tomto smere. Dodnes zostáva zanietným čitateľom časopisu Spoločnosť M.R.Štefánika Bradlo, ktorého som vedúcim redaktorom. Nové časy však neprinesli len pozitívne zmeny, po reštitúcii exponáty múzea preniesli do náhradnej budovy a staručká škola slúži komerčným účelom.

Samozrejme, aj budova meštianskej školy, kde som vychodil základnú školu, evokuje vo mne množstvo

spomienok. Mal som na ňu výhľad priamo z nášho dvora. Od brány, cez most na potoku, robila vzdialenosť asi päťdesiat metrov. To môj vzťah k nej určilo už v útlom detstve, kedy som začal chodiť medzi starších kamarátov do telocvične. Dvere som mal otvorené k školníkom Mazákovcom a poznal som i rodinu riaditeľa Lichardusa. Keď bola v meštianke umiestnená posádka Wehrmachtu a 12. októbra 1944 prišlo k nie celkom domyslenému útoku partizánov (obraz zastreleného Samuela Marónka, ležiaceho na strhnutých a prestrieňaných dverách z Molcovej traťky, nosím v sebe dodnes), následne kontrolovali Nemci okolie školy. Bol predpoklad, že partizáni útočili aj od našich dielni v humne. Vojak, vyslaný z meštianky, prišiel po otca, ktorý jemu a ďalším z eskorty ukázal dielne. Okupanti však nič podozrivé nenašli, naopak zistili, že strechy prestrieľali oni. Otec neraz spomínal, že vtedy mal „malú dušičku“, ale vojak ho správním presvedčil, že nebol fašistom. Mama ho doplnila, že pokiaľ Nemec na tatu čakal než sa oblečie, všimol si u nás v kuchyni rodinnú fotku. Sám vyťahoval z kabátka svoju, zaleskli sa mu oči a lámanou češtinou smutný dodal, že nevie, či jeho najbližší ešte žijú. Otec zľahčivo dodal, že „bol to asi Sudeťák“. Ako protiopatrenie však vtedy nemecký veliteľ vydal rozkaz, podľa ktorého sa musel predpísaný počet mužov z obce hlásiť na prespávanie v noci do meštianky, aby k opakovanému útoku už nedošlo. Aj náš tato odchádzal z domu s dekou pod pazuchu a s ďalšími postihnutými si ustielal na žinenku v telocvični. To už ale boli zatknutí školník Mazák s manželkou Františkou a synom Vladimírom. Po krátkom pobyte v Senici, odkiaľ na intervenciu staroturianskeho veliteľa HG Júliusa Tomku štrnásťročného Vlada pustili domov (postarala sa o neho hlavne moja teta Anička Uhlíková, zasrnená s jeho starším bratom Miroslavom), manželov previezli do Strážnice. Z nemeckého lágra sa vrátili na jar 1945, ale až vtedy zažili to najväčšie rozčarovanie a sklamanie. Ich školnícky byt v meštianke bol vyrabovaný, šatstvo i ná-

bytok odnesený (ľudia už nepočítali s ich návratom). Najhoršie bolo, že viníkov poznali po mene, a tak ich odchod do Bratislavy po oslobodení znamenal pre obe strany aj oslobodenie spod farchy tohoto neľudského činu. Podobne pochodila rodina Lichardusova, tiež odvedená. Chlapci Braňo a Sveto sa pred Vianocami vrátili domov. Postarala sa o nich rodina pani učiteľky A. Slezáčkovej, než sa vrátili rodičia. Za riaditeľa Jána Machajdika sme pre verejnosť robili v telocvični vianočné programy, ktoré s nami v Modrom križi nacvičila pani učiteľka Krúpová. Ako triatnik v ľudovej škole som mal veľký úspech sólovým piesňom z Piesní sionských - Haleluja, plesaj ľudstvo, Boh nám svojho syna daroval. Za I.ČSR i nového slovenského štátu učil na meštianke môj strýko Peter Uhlík matematiku. Sám bol predtým žiakom tejto školy, vtedy Štátnej meštianskej školy T.G.Masaryka (aj brezovská sa tak volala, ale s prívlastkom „Prvá“), ale aj rezbárskeho oddelenia tu umiestnenej „Štátnej učebnej dielne pre spracovanie dreva na Starej Turej“ (iniciátor pán farár Ján Drobny). Podobne i môj otec Jozef, okrem povinnej školskej dochádzky, absolvoval túto dielňu v oddelení stolárskom. Na jeho „Vyučenskóm vysvedčení“ z 26. júna 1926 je na šiestich povinných predmetoch uvedený prospech známkom „výborný“ a podpísaný triednym učiteľom Antonínom Štřeskom, správcom Kmentom, predsedom školského výboru Tomášom Roháčkom. Toto vysvedčenie ho oprávňovalo pre stolársku prax. Najprv pracoval u otca, po ktorého predčasnej smrti prevzal dielňu ako živnosť a úspešne ju viedol až do znarodnenia po r. 1948. V „Strojnom stolárstve“ (podľa vývesného štítu nad našou bránou) na výrobu nábytku, zamestnával roky štyroch až siedmich tovaríšov, vychovával učňov. Mal povesť váženého odborníka a odberateľov široko ďaleko. Na svojom zostal aj ako vedúci komunálnej drevovýrobny, neskôr premiestnenej k Potfajovi. V našich objektoch sa potom, až do ich asanácie, robili výrobky zo železa.

Slávnostné otvorenie viacúčelového ihriska na Hurbanovej ulici v Starej Turej

za prítomnosti predsedu vlády SR a predsedu strany Smer SD Róberta Fica
pondelok 18. mája 2009 o 18.00 h.

- 18.00 - ukážka kolektívnych športov - futbal, basketbal (ZŠ)
- ukážky moderného tanca (ZUŠ)
- mažoretky (ZŠ)
- 19.30 - slávnostné otvorenie ihriska
- futbalový zápas Stará Turá - Smer SD

Denaturovanie potravín

Naše potraviny sa skladajú z uhľohydrátov (sacharidov), tukov, a bielkoviny,

ktorá môže byť živočíšneho alebo rastlinného pôvodu. Bielkoviny sú vysoko komplikované organické látky, ktorých molekuly sa skladajú z rôznych aminokyselín, enzýmov, vitamínov a pod.

Našu pozornosť zameriame aj na tepelnú úpravu potravín. Zvlášť moderné výskumy vo výžive poskytujú dostatok dôkazov o tom, že tepelné zásahy do štruktúry bielkovín, tukov a sacharidov dokážu natoľko znehodnotiť pôvodnú prírodnú živú potravinu, že sa môže zmeniť až na potravinu vitálne mŕtvu. Konzumenti sa domnievajú, že majú na stole pre ich zdravie dobrú stravu.

Znehodnocovanie nastáva najmä u priemyselne vyrábaných potravín, pri ktorých ani nevieme, akým technologickým postupom prechádzajú. V súčasnosti k tomu prispúva aj vplyv chémie. Pochopiteľne všetko prebieha podľa noriem a finančných záujmov potravinárskeho priemyslu.

Neprirodzeným zásahom do štruktúry potravín hovoríme aj denaturovanie (lat.) a znamená znehodnotenie pôvodných vlastností, zámerne znečistenie produktu alebo urobí nepoužiteľným. Môže to byť lisovanie, drvenie, oddeľovanie jednotlivých častí, konzervovanie a preparovanie. K tomu patrí všeobecne aj tepelná úprava. Značné denaturovanie prebieha napr. aj pri výrobe múky, hoci obilie neprechádza tepelným procesom. Straty živín dosahujú v priemere až 64 %. Pre informáciu uvádzam, že sa stratilo napr. 86 % medi, 85 vit. B 1, 90 % vlákniny, 75 % draslíka, 70 % železa a pod. Ďalšie straty prirubnú ešte napr. pri pečení chleba.

Pozrime sa aspoň stručne, ako prebieha "odprirodňovanie" niektorých potravín. Mlieko sa pasterizuje pri teplote 74°C asi 40 sek., aby sa zlikvidovali choroboplodné baktérie. Prevádza sa aj niekoľko sekundové pasterizovanie pri 90°C podľa potrieb trhu. Jeho výživná hodnota je úmerná teplote a dĺžke pasterizovania, čím sa už kvalitou nevyrovná surovému mlieku.

Podľa výskumov sa dokázalo, že krátkodobé varenie v tlakových hrncoch pri vyšších teplotách vitamíny a arómu potravín menej znehodnotilo, než dlhodobé varenie pri nižších teplotách, čo sa prejavilo najmä pri zelenine.

Prof. MUDr. W. Kolath, ktorý sa zaoberal výskumom denaturovaných potravín a ich výživným hodnotám uvádza, že pri teplote asi do 100 °C boli vitálne látky v obilí málo znehodnotené. Pri teplote nad 160°C boli téměř všetky zlikvidované. Podstatne citlivejšie reagovala zelenina a mlieko, ktoré pri 100°C malo už výraznejšie straty živín.

Pozrime sa ďalej na mikrovlnku, aké nám poskytuje "služby". V tomto odbore pracuje úspešne Ing. St. Sekretár CSC z Katedry potravinárskej technológie na STU v Bratislave. V poznatkoch uvádza, že ak v mikrovlnnej rúre prekročí tepl. 100°C, chemickou reakciou tukov s kyslíkom vznikajú hydroperoxydy, ktoré sa pri trávení v organizme rozkladajú a spôsobujú reakcie voľných radikálov. Tieto potom reagujú so zložkami potravín, s bunkami, s DNA, spôsobujú mutácie, môžu vyvolať aterosklerózu a "zaočkovať" rakovinu. Mikrovlny nenichia len tuky, ale sa postarajú aj o dokonalú likvidáciu vitamínov a enzýmov. To všetko pôsobí nepriaznivo na naše zdravie len pri dlhodobom

a častom používaní rúry. Ohrievanie a najmä varenie potravín v mikrovlnke je najhoršia úprava vôbec. Nejedná sa o neškodné, ale o nebezpečné a všeobecne podceňované lúče, ktorých následky sa prejavujú po desiatročiach.

K podobným poznatkom prišiel aj Paul Brodeur, ktorý v knihe Mikrovlny – zatažené nebezpečenie píše, že mikrovlny majú pravdepodobne na svedomí vznik rakoviny, zvrhnutie chromozómov, vrodené deformácie, krvné a genetické anomálie, potraty, poškodenie plodu, zraku a pod., ako to vidíme aj v náraste onkologických ochorení.

Konzervovanie a zaváranie potravín rôzneho druhu aj v domácnostiach prináša nielen stratu živín časovo dlhšou tepelnou úpravou, ale ich pôvodné zásadotvorné zloženie sa mení na kyselinotvorné, čo je pre organizmus nepriaznivé, lebo usadeniny kyselín podporujú vznik niektorých chorôb.

Uvedím ešte výsledky práce RNDr. Gabriela Hocmana CSc, ktorý v knihe Ako bojovať proti rakovine píše o nebezpečí tepelného spracovania potravín, lebo vznikajú v nich mutagénne látky, ktoré sú často karcinogénne. Mutagény sú náhle chorobné zmeny v delení buniek. Polievková kocka s hmotnosťou 3,6 g, z ktorej sa pripravuje hovädzí vývar, obsahuje 0,3 miligramu mutagénnych látok. V 100 g surového hovädzieho mäsa sa po upečení našlo 1 – 14 mg mutagénnych látok podľa toho, pri akej teplote a čase bolo pečené. V surovom mäse sa mutagénne látky nenašli. Tieto látky sa našli aj v opečenom hamburgeri. Čím je teplota spracovania vyššia, tým viac mutagénnych látok vzniká. Výživná hodnota mäsa sa po tepelnej úprave značne zmení, lebo okrem uvedených nepriaznivých chemických procesov sú jeho pôvodné látky značne zlikvidované. Okrem toho je kyselinotvorné, neobsahuje vlákninu ani enzýmy, ktoré pri teplote nad 45°C strácajú životaschopnosť.

Podobná situácia je aj u potravín obsahujúcich škrob, napr. zemiakové hranolky opekané bez tuku pri 280 °C prejavili vysokú mutag. aktivitu, ktorá surovým zemiakom chýbala. Placky pripravené z obchodnej zmesi rozmiešanej s vodou a opečené pri 230°C obsahovali takisto mutagény. Výskumom sa zistilo, že aj pri miernom ohreve cukrov asi na 175°C, kedy prebieha hnednutie a karamelizácia, sa aj tu vytvárajú mutagénne zlúčeniny.

Bežný kryštálový cukor je školským príkladom toho, ako z pôvodne živej rastliny sa výrobným postupom zmenil na mŕtvu potravinu, lebo okrem sacharidov neobsahuje už žiadne vitamíny, ani minerály, vlákninu, enzýmy a je kyselinotvorný. Stal sa z neho už len chemický produkt pod ozn. C12 H22 O11.

Pri vyšších teplotách sa vypaľujú aj minerálne soli, čím sa mení pôvodné zloženie potravín, čo je v neprospech ľudského organizmu.

Zdá sa, že korenky a možno aj korene civilizačných chorôb sa nachádzajú v nepriaznivej úprave a kvalite potravín, ktoré sa prejavujú až v dlhšom časovom horizonte. Záverom pripomeniem overenú skutočnosť, že len živá strava je cestou k životnému štýlu, ktorý ponúka lepšiu fyzickú a duševnú kvalitu života.

Z odborných prameňov pripraví
Ján Lysý

ODBORÁRSKE OKIENKO

ZZO OZ KOVO pri CHIRANA-PREMA Stará Turá už tradične organizovala aj v roku 2008 STRETNIUTIE DŔCHODCOV, ktoré sa uskutočnilo v dňoch 15. a 16.10.2008.

Dňa 15.10.2008 boli pozvaní dôchodcovia zo spoločnosti CHIRANA Medical, a.s. – bývalý cech III a dňa 16.10.2008 boli pozvaní účastníci či už zo zdravotníckej spoločnosti CHIRANA-PREMA Medical – zamestnanci bývalého závodu zásobovania, CHIRANA-PREMA Energetika – bývalý závod technických služieb, JUSTUR, E-Ú INTERIÉR – bývalé TOV, PREMARESS Plus – bývalá závodná jedáleň a dôchodcovia z prevádzky Častkovce. Celkom bolo pozvaných 281 dôchodcov.

Naši dôchodcovia sa veľmi radi stretávajú, niektorí – pokiaľ im to zdravotný stav a okolnosti dovoľia, nevynechajú ani jedno stretnutie. Okrem chutného obedu, kultúrneho programu a príhovoru zo strany predsedu našej odborovej organizácie p. Stískala, zástupcu zamestnávateľa a tiež zástupcu z vašich radov, čakal aj tento rok všetkých pozvaných hostí malý darček.

Touto formou oslovujeme našich dôchodcov, ktorí sa STRETNIUTIA nemohli zúčastniť či už zo zdravotných alebo osobných dôvodov, aby si darček prišli prevziať na sekretariáte ZZO OZ KOVO – v areáli CHIRANY, v budove SPOLDOMu osobne alebo prostredníctvom vám blízkej osoby.

Členský príspevok 60 Sk na rok 2009 je podľa platného konverzného kurzu 30,1260 Sk prepočítaný na 2,04 Euro na rok.

Pre ubúdajúci počet členov – dôchodcov, sa ZZO OZ KOVO na svojom zasadnutí dňa 30.9.2009 schválila organizovanie STRETNIUTIE DŔCHODCOV v nasledovnom období takto:

r. 2009 – pozvaní budú dôchodcovia zo spoločností: CHIRANA T. Injecta – bývalý cech IV. a VI., SENSUS METERING SYSTEMS (bývalý cech vodomerov), CHIRANA T. Náradie (Nástrojareň), CHIRASYS (Výpočtové stredisko), ELSTER – (Plynomery), PREMATLAK (Tlakomery), dôchodcovia z administratívy a z prevádzky JASEK Nové Mesto nad Váhom – celkom bude pozvaných cca 600 hostí. V r. 2010 sa STRETNIUTIE DŔCHODCOV neuskutoční a v r. 2011 budú pozvaní všetci naši dôchodcovia. K týmto opatreniam sa pristúpilo z dôvodu nerovnomerného rozdelenia. V čase keď sa robilo toto rozdelenie do 2 skupín sme mali ešte cca 1400 členov – dôchodcov, dnes je to cca 900. Od roku 2011 sa budú STRETNIUTIA DŔCHODCOV organizovať každé 2 roky.

Mnohí z vás už čakajú na májové vydanie STAROTURIANSKEHO SPRAVODAJCU, v ktorom už tradične uverejňujeme termíny obľúbených 1-dňových zájazdov pre našich dôchodcov:

24.6.2009 (streda) poznávací zájazd, presná trasa bude určená v priebehu mesiaca

30.6.2009 (utorok) termálne kúpalisko PODHAJSKÁ

14.7.2009 (utorok) termálne kúpalisko DUNAJSKÁ STREDA

ODCHOD AUTOBUSU na všetky 3 zájazdy je o 7.00 h pred administratívnej budovy CHIRANY. Záloha pri prihlasovaní – 2,00 Euro, ktorá bude vrátená pri nástupe do autobusu.

Určite nám dáte za pravdu, že v širokom okolí ani jeden závod neorganizuje pre svojich bývalých zamestnancov STRETNIUTIE DŔCHODCOV. U nás sa to stalo už tradíciou, ktorú môžeme zachovať len za výraznej podpory jednotlivých spoločností, za čo im patrí naše aj vaše poďakovanie. Taktiež úhrada dopravy za organizované zájazdy je hradená výlučne z rozpočtu ZZO OZ KOVO.

Túto tradíciu sa budeme snažiť naďalej zachovať aby sme nezabudli na vás, našich predchodcov a aspoň na chvíľku vám spríjemnili váš zaslúžený odpočinok.

ZZO OZ KOVO, Chirana-Prema Stará Turá

Bol máj, lásky čas, ale to ešte nebol môj čas...

Nebola nedeľa, ani sviatok, ale od rána som mala akýsi zvláštny pocit, že sa niečo stane. A stalo sa ...

Drahy a staroturianske záhrady boli nabiele zakvitnuté slivkami, hruškami, a čerešňami, akurát jablone ešte ukrývali svoju voňavú ružovú nádheru do púčikov. Ešte potrebujú dva, tri dni až bude ozajstný máj, lebo dnes je ešte len apríl – posledný aprílový deň. Večer sa budú stavať máje. Mňa by sa to ešte nemalo týkať, veď som len týždeň po konfirmácii. Takým ako ja sa hovorí **hepa**, čo znamená ani dievka, ani dieťa. Súca akurát pást husi.

„Chod' natrhať a nakrájať húsencom žihľavy“, počujem za chrbotom mamkin hlas a ja sa beriem s košíkom do sadu. Po celý čas natáčam uši, či ešte nepočúť muziku. Viem od kamarátky, že po Turej bude vyhrávať Polláková kapela a mládenci budú pozývať dievky na večernú tancovačku pod májom. A dievky sa budú odovďačovať stužkami a ručníkmi na máj.

Popoludní sa konečne ozvala hudba, kdesi na dolnom konci, no ja som od tej chvíle nemala v dome státiť. Dva razy som vyzametala chodník pred domom, ba poliala som aj kvietky v záhrade, hoci včera pršalo. Hudbu som počula stále zreteľnejšie, teda už sú blízko. Vedela som, že prídu aj do našej ulice, lebo u susedov mali dievku na vydaj. Aby ma nezašlihli pred domom, vybehla som do prednej izby, otvorila okno a vopchala zvedavú hlavu medzi kovovú tyčku, aby mi nič neušlo. A už sú tu. Vpredu pán Pollák so svojou kapelou, za ním trúbky, píšťaly, bubon a skupina mládencov.

„Hej, stojte! Veď aj tu je dievka, pozrite“, zvolal ktorýsi mládenec, keď ma zbadal v okne. Červená ako pivoňka a so srdcom až kdesi navrch hlavy som vybehla z izby oznámiť rodičom nezvyčajnú novinu, čo oni beztak už vedeli, lebo predtým som zabudla za sebou zatvoriť bránu z ulice do dvora.

Aj po rokoch musím uznať, že rodičia sa zachovali férovo, ako sa na poriadnych mešťanov patrilo: mamka vyšli za muzikantami s fľaškou a s pohárkami a tatko si rýchlo vopchali do vesty svoj veľký pudilár – peňaženku. Ja som zatiaľ v izbe zhladávala najkrajšiu mašľu, čo som chcela poslať na máj. Keď som vyšla so stužkou pred dom, tatko akurát s veľkopanským gestom hodil mládencom do klobúka celuckú stovku, čo bol vtedy veľký peniaz. Ja som už tiež nafahovala ruku aby som chlapcom podala svoju mašľu ako príspevok do mája a zároveň vstupenku na tancovačku, ale tatko ma predbehli:

„Páni muzikanti, ďakujem vám za česť, že ste nám zahráli, ale naša dievka je ešte moc mladá, teda na tancovačku nepojdte, na to má ešte času dost“ a mne ukázali výrečným gestom, nevestičim nič dobré, aby som sa pratala zo dvora.

Len čo zatvorili za sebou vráta, ani nevošli za mamkou do kuchyne, zo schodov vedúcich z dvora na povalu strhli široký čierny remeň, na ktorom si brúsievali britvu pred holením. Ešte s mašľou v ruke som dostala remeňom pár nečítaných cez chrbát.

„Ty vyškerica jenna, mosela si sa vytŕčať z toho okna? Za tý penáze si mohla mať nové komočuchy (poltopánky) a sčilejky budzeš chodiť bosá!“

Takto neslávne sa skončil môj prvý máj. Na budúci rok ma už tatko na muziku pustili, ale muzikantov už vyplatili skromnejšie.

Príbeh sa nestal mne, vyrozprávala mi ho susedka.

Alžbeta Cibulková

Mladšie mini vicemajsterkami Slovenska

Nečakane milé prekvapenie pripravili pre MBK Stará Turá mladšie mini basketbalistky počas finálového turnaja Majstrovstiev Slovenska v Nitre v dňoch 17.-19.4.2009 za účasti šiestich najlepších družstiev.

Už postup do tohto finále sa kvalifikoval ako úspech. Výkon a s tým spojené výsledky počas celého šampionátu bol prakticky vyvrcholením ich celoročného tréningového snaženia. Forma prišla doslova v pravý čas a priniesla sladké ovocie v podobe striebornej medaile za druhé miesto, ktoré bolo ocenením ich nesmiernej túžby po víťazstve v každom stretnutí, neutichajúcej bojovnosti a fyzického nasadenia, streleckej odvahy a predovšetkým kolektívneho prístupu.

Čerešničkou na torte bolo potom na slávnostnom vyhodnotení poznanie, že v najlepšej päťke bola ocenená M. Míková, v druhej K. Rzvská a S. Majtášová, pričom S. Majtášová sa stala aj najlepšou strelkyňou. Ako najužitočnejšiu hráčku družstva usporiadatelia ocenili T. Machajdíkovú.

Stretnutie s domácim družstvom, ktoré sa síce hralo ako prvé, bolo uznávané ako najdramatickejšie a najkvalitnejšie zo všetkých stretnutí, keď v polčase naše družstvo viedlo o

družstva je K. Šustiková, asistent M. Šustík, vedúcou Z. Moravčíková.

Výsledky Majstrovstiev Slovenska v kategórii mladších minibasketbalistiek (Nitra, 17.- 19.04.2009)

17.4.2009

MBK Stará Turá - BKM Junior UKF Nitra	45:51	(23:25)
UMB 08 B. Bystrica „B“ - MŠK Iskra Svit	10:40	(6:22)
BSS Abovia Košice - UMB 08 B. Bystrica „A“	74:19	(39:5)
MŠK Iskra Svit - BKM Junior UKF Nitra	9:78	(3:46)
UMB 08 B. Bystrica „B“ - BSS Abovia Košice	14:50	(10:20)
UMB 08 B. Bystrica „A“ - MBK Stará Turá	26:84	(11:45)

18.4.2009

BSS Abovia Košice - MŠK Iskra Svit	46:30	(23:16)
BKM Junior UKF Nitra - UMB 08 B. Bystrica „A“	99:4	(53:1)
MBK Stará Turá - UMB 08 B. Bystrica „B“	64:16	(42:9)
MŠK Iskra Svit - UMB 08 B. Bystrica „A“	57:15	(20:9)
UMB 08 B. Bystrica „B“ - BKM Junior UKF Nitra	13:76	(1:39)
BSS Abovia Košice - MBK Stará Turá	58:68	(24:42)

19.4.2009

UMB 08 B. Bystrica „A“ - UMB 08 B. Bystrica „B“	24:48	(6:18)
---	-------	--------

BKM Junior UKF Nitra - BSS Abovia Košice	59:23	(32:10)
--	-------	---------

MBK Stará Turá - MŠK Iskra Svit	59:33	(23:18)
---------------------------------	-------	---------

KONEČNÁ TABUĽKA:

1. BKM Junior UKF Nitra	5	5	0363:94	10
2. MBK Stará Turá	5	4	1320:184	9
3. BSS Abovia Košice	5	3	2251:190	8
4. MŠK Iskra Svit	5	2	3169:208	7
5. UMB 08 B. Bystrica „B“	5	1	4101:254	6
6. UMB 08 B. Bystrica „A“	5	0	588:362	5

ALL STARS „A“ – Eliška Dobošová (Nitra), Dominika Šabláturová (Nitra), Michaela Míková (St. Turá), Adriána Špaková (Košice), Michaela Lukačíková (Košice)

ALL STARS „B“ – Albina Ukaová (Svit), Karin Rzvská (St. Turá), Petra Škublová (Nitra), Linda Dubeňová (Nitra), Simona Majtášová (St. Turá)

Najlepšia strelkyňa: Simona Majtášová (St. Turá)

M.Š.

dva body a napokon prehralo o 6 bodov.

Družstvo tvorili hráčky: T. Machajdíková, R. Škyrtová, D. Šustiková, L. Kovárová, A. Moravčíková, S. Majtášová, S. Košarištanová, T. Moravčíková, N. Mozoláková, P. Melicherová, G. Bačová, L. Mandáková, B. Bandurčinová, Z. Papuláková, K. Rzvská, L. Beláková, K. Miklášová, M. Míková. Trénerkou

PROGRAM MALÝCH KOMUNITNÝCH GRANTOV 2009

VÝZVA NA PODÁVANIE ŽIADOSTÍ O GRANT

Nadácia ŽIVOT je nezisková mimovládna organizácia, ktorej poslaním je zvyšovať a zveľaďovať kvalitu života všetkých ľudí mesta Stará Turá a blízkeho okolia a vytvárať priestor, kde sa práca a schopnosti jedných stretávajú s finančnou pomocou druhých.

Nadácia bola zriadená za účelom podpory rozvoja neziskových činností v Starej Turej a okolí v oblasti kultúry, športu, zdravotníctva, školstva, humanitných akcií a prispievania k všeobecnému zlepšeniu kvality života obyvateľov Starej Turej a okolia.

Nadácia Život vyhlásila 1. kolo Programu malých komunitných grantov na rok 2009.

CIELE PROGRAMU

Nadácia podporí aktivity, ktoré budú viesť k skvalitnenej a obohateniu voľnočasových aktivít detí a mládeže.

Podporované aktivity môžu byť z nasledovných oblastí: ochrana a podpora zdravia; prevencia a liečba drogového závislých; podpora športu; zachovanie kultúrnych hodnôt.

Najmä aktivity zamerané na zatriaktivnenie ponuky krúžkov a organizácií, ktoré sa pravidelne venujú deťom s cieľom pritažnúť ďalšie deti a rozšíriť členskú základňu, pripravíť podmienky na celoročný prístup s deťmi.

Prednosť budú mať projekty, ktoré umožnia zapojenie čo najväčšieho počtu detí prípadne mládeže a možnosť opakovania akcie, najmä činnosti.

PROGRAM JE URČENÝ

- pre formálne aj neformálne dobrovoľnícke skupiny, krúžky, kluby, ktoré pracujú s deťmi a mladými ľuďmi
- pre vrstovnicke skupiny, ktoré pripravujú aktivity pre svojich rovesníkov
- pre dobrovoľníkov, ktorí sa vo svojom voľnom čase venujú pravidelne deťom a mládeži

KRITÉRIA

- projekt je určený vekovej skupine do 26 rokov
- projekt sa realizuje v komunite na lokálnej úrovni
- aktivity skupiny môžu mať pravidelný alebo nepravidelný charakter

- celková výška nákladov na projekt nie je obmedzená, max. výška grantu na jeden projekt, ktorú je možné žiadať od nadácie nie je stanovená, obvyklá výška grantu je do 15 000 Sk,

- grant v zásade nesmie byť použitý na investície - posudzuje sa individuálne v súvislosti s požiadavkami projektu

- finančné krytie zo zdrojov nadácie nesmie presiahnuť 90% celkovej sumy projektu - 10% zdrojov musí byť z vlastných zdrojov (musí byť finančný).

- financie budú záujemcom poukázané v jednej splátke

AKO ZÍSKAŤ PODPORU Z PROGRAMU

- všetci záujemcovia o program a podporu majú možnosť informovať sa u správcu nadácie

- záujemcovia o finančnú podporu spracujú projekt a pošlú ho na adresu nadácie

- Správna rada rozhodne o udelení grantu a s predkladateľmi schválených grantov sa uzavrie zmluva

- po ukončení projektu zodpovedajú realizátor vypracuje hodnotenie projektu a predloží ho v stanovenom termíne správcovi nadácie

Uzávierka prijímania projektov: 15.5.2009 (piatok)

Trvanie projektu: od 1.6.2009 - 30.9.2009

Predloženie záverečnej správy: do 30.10.2009

Formuláre a bližšie informácie k vypracovaniu a podaniu žiadostí o grant sú k dispozícii na webovej stránke mesta Stará Turá: www.staratura.sk/nadacia-zivot. Informácie na tel. 7461625.

Správna rada Nadácie ŽIVOT

KLUB SLOVENSKÝCH TURISTOV STARÁ TURÁ
v spolupráci s mestským úradom
Vás pozýva na diaľkový pochod na 10-20-30-50 km
na počesť 64. výročia oslobodenia a 65. výročia SNP
PODJAVORINSKÁ PÄTDESIATKA
34. ročník
16. 5. 2009
POCHOD JE ZARADENÝ DO KALENDÁRA IVV

TRASY:

P1 - 10 km - Stará Turá, Dubník, Stará Turá
P2 - 20 km - Lubina, Hrušové, Višňové, Čachtický hrad, Stará Turá
P3 - 20 km - Lubina, Roh, Cetuna, V. Javorina, Stará Turá
P4 - 30 km - Lubina, Roh, Cetuna, V. Javorina, Dibrovov pomník, Nárce, Stará Turá
P5 - 50 km - Stará Turá, Višňové, Hrušové, Lubina, Roh, Cetuna, V. Javorina, Dibrovov pomník, Nárce, Stará Turá
Pre horské bicykle:
C1 - 65 km - Stará Turá - V. Javorina - Myjava - Bradlo - Stará Turá

PREZENTÁCIA:

Na všetky trasy pred mestským úradom
6.45 - 8.00 hod. na P2 - P5, C1, odchod autobusu do Lubiny 7.30 a 8.00.
9.00 - 9.30 na P1 Na 20 a 30 km možno štartovať tiež z Lubiny - Reštaurácia 8.00-8.15 hod.
DOPRAVU AUTOBUSOM DO LUBINY ZABEZPEČÍ PORIADATEĽ.
Autobus počká na železničnej stanici na viaky od Myjavy a od Nového Mesta nad Váhom príchod 7.03. Účastníkov odvezie na štart.

CIEL:

Všetkých trás je v ŠPORT PUBE na štadióne do 18.00.

ŠTARTOVNÉ:

Dospelí - 1 €
Mládež do 15 rokov a členovia KST (platný preukaz) - 0,5 €
Prosíme, prineste si drobné

OBČERSTVENIE:

Z vlastných zásob
Pohostinské občerstvenie - Stará Turá, Višňové, Hrušové, Lubina, Cetuna, V. Javorina, Topolecká
Poriadateľ podá občerstvenie na V. Javorine, v Nárce a v cieľi.

TRASA POCHODU:

Pochoduje sa po cestách vyznačených turistickými značkami a vlastným značením v oblasti Bielych Karpát. Trasy sú turisticky prítiahľivé, na 10 a 20 km vhodné pre rodiny s deťmi.
Po absolvovaní trasy bude udelený pamätný list. Oblasť pochodu je v turistickej mape:
Mapa č. 129 Malé Karpaty - Bradlo M 1:50 000
Mapa č. 107 Biele Karpaty - Trenčín M 1:50 000

UPOZORNENIE:

Každý účastník ide na vlastnú zodpovednosť. Trasy prechádzajú cez hranice, preto je nutný platný občiansky preukaz alebo pas a odporúčame Európsky preukaz zdravotného poistenia (EPZP), české koruny.

POZNÁMKA:

V cieľi po pochode je možné sa zregenerovať na plavárni 1,5 € alebo v saune 3 €. Otvorené od 12.00.

www.kstst.sk

Záhradkárské okienko

Jar sa nám rozbehla závratnou rýchlosťou a s vypätím posledných síl sa s ňou snažíme udržať krok na poliach, záhradách i balkónoch.

Muškatý sadíme do osvedčených substrátov so zapracovanými hnojivami a prihnojujeme až podľa pokynov na obale. Najskôr používame tzv. rastové hnojivá s vyšším obsahom dusíka a postupne prechádzame na hnojivá s vyšším obsahom draslíka. Surfíniám doprajeme špeciálnu ľahšiu pôdu s obsahom perlitu.

Trávník – po vyhrabaní (napr. vertikutátorom) môžeme pri silnom machu postriekať Zelenou skalicou, posypať prípravkom Machstop a začať prihnojovať kombinovanými dusíkatými hnojivami (Travcerit, Expert, Kristalon trávník...) Na ochranu proti burinám môžeme použiť postrekové a posypové prípravky (Bofix, Triton Duo, Lonstar).

Zelenina a ovocie sa po výsadbe v rastovej fáze prihnojujú kombinovanými dusíkatými hnojivami až do obdobia nasadenia kvetov. Bežne používané sú granulované a kvapalné hnojivá s hnojením nielen cez koreň, ale i cez list (NPK, Slovercit, Cererit, Kristalon štart, Harmavit).

Zemiaky po zasadení prihnojíme (síran draselný, draselná soľ, NPK...) a po ohrnutí ošetříme postrekom proti burinám „tekutá motyka“ (Senkor, Afalon, Stomp).

Nežiaduce buriny v záhrade a na chodníkoch likvidujeme ešte pred vysemenením buď vykopením alebo postrekom na list (Fondo, Roundup, Kaput). Drobné nežiaduce malinčie, drevíny a stromky môžeme úspešne, hlavne na jar, zlikvidovať postrekom na list resp. nanesením na rez (Garlon).

I vy si chcete uľahčiť prácu v záhradke a zvažujete výber kosačky? Pri výbere je vhodné najskôr poznať veľkosť vašej záhradky, svahovú dostupnosť, prístup elektrickej energie, žiadané funkcie a v neposlednom rade i predpokladaný čas používania.

Čo môžeme nájsť v Záhradkárskom kalendári? Okrem samozrejmych mien, sviatkov a fáz mesiaca sú to hlavne podrobné návody a upozornenia počas vegetácie na aktuálne a pokračujúce zásahy proti najdôležitejším chorobám a škodcom. Priložené fotografie spomenutých škodcov a chorôb rastlín vás ľahko navedia na najpoužívanejšie povolené prípravky a ich vhodný spôsob použitia.

tel.: 7763485

PEDIKÚRA

medicinálna, prístrojová, klasická

Lenka Kňazovčíková

0905 602 621

DOM ŠPECIALISTOV

Gen. M. R. Štefánika 373/69, Stará Turá

1. poschodie, č.d. 21

po - pia: 9.00 - 17.00 hod.

STAROTURIANSKY SPRAVODAJCA, mesačník obyvateľov mesta Stará Turá, ročník XVII., číslo 5 - máj 2009. Vydáva mesto Stará Turá, www.staratura.sk. Adresa redakcie a inzertného oddelenia: Mestský úrad, Ul. SNP 1/2, 916 01 Stará Turá, tel. (032) 7461615, 746 1611, fax 7764276, e-mail: media@staratura.sk, msu@staratura.sk. Redakčná rada: Mgr. Ján Tomeš - predseda, (zastupca@staratura.sk), Ján Mikláš, Mgr. Anna Chmurová, Bc. Zuzana Zígová, Ing. Gustáv Rumánek, Věra Teplíčková, Jana Roháčková. Šéfredaktor: Ján Mikláš, (032) 746 1615, 0905446984, mail: media@staratura.sk. Zalomenie, tlač a distribúcia: Vydavateľstvo DELTA, Jirí Foldyna, e-mail: delta@naex.sk, www.delta.ismo.sk, tel. 0905259315. Vychádza začiatkom každého mesiaca. Uzávierka čísla je vždy do 15. v predchádzajúcom mesiaci. Za vecnú správnosť príspevkov zodpovedajú autori. Redakcia si vyhradzuje právo príspevky štylisticky upravovať, zosťručňovať, prípadne i neuverejniť. Za obsah platenej inzercie a reklamy zodpovedá inzerent (objednávateľ). Zasláné rukopisy, fotografie, kresby - ak to nebolo dohodnuté inak, redakcia nevracia. Registrácia: RK-10-456/1993 O/ Trenčín. Cena reklamy: 0,49 eura/1 cm², 0,66 eura/1 cm² (16 str). Vlastníkom tohto periodika je mesto Stará Turá © DELTA

setoop

Výroba čalúneného nábytku

KRAJNÉ 800

Výhodné ceny
priamo od výrobcu.

tel.: 032/7786 192
032/7786 198
tel./fax: 032/7786 183
mobil: 0905 523 864
www.setoop.sk

Široký výber sedacích súprav.

ÚSPECH V DRESE DUKLY. Neprišli ku mne náhodou - stretnutie sme mali dohodnuté a rozprávali sme sa o zápasení minulosti i súčasnosti Podjavorinského zápasníckeho klubu, o tom, čo by bolo vhodné zdokumentovať v pripravovanej monografii o našom meste. Staroturanci Dušan Babrnák st. s Dušanom ml. otec so synom, ijúci so športom a pre šport. Čerstvý úspech Dušana Babrnáka ml. je významný a určite stojí za to! Na nedávnych majstrovstvách SR v zápasení (18. 4. 2009 v Nitre) získal v drese Dukly Trenčín v kategórii do 74 kg voľným štýlom titul majstra Slovenska! Blaho-eláme!
text a foto J. Mikláš

Slovenský rybársky zväz
Miestna organizácia Stará Turá
Vás pozýva na

TRADIČNÉ RYBÁRSKE PRETEKY

10. mája 2009 na VN DUBNÍK I. revír CHYTĀ A PUSTĀ

Občerstvenie, pečené ryby, tombola a hudba ZABEZPEČENÉ

PRETEKY "DUBNÍCKA MUCHA"

8. mája 2009 na VN DUBNÍK I.

DETSKÉ RYBÁRSKE PRETEKY

9. mája 2009 na VN DUBNÍK II.

DUBNÍCKY METRÁK

od 4.5.2009 do 15.5.2009 na VN DUBNÍK I.

revír BEZ PRIVLASTNENIA SI ÚLOVKU

Do pretekov sa môžete zapojiť v ktorýkoľvek deň, na ľubovoľný počet dní, mimo doby konania Detských, Tradičných a pretekov Funkcionárov v čase povolenej dennej doby lovu (od 04:00 do 24:00 hod.)

DUBNÍCKY POHÁR V LOVE KAPROV DUBNÍK 2009

1., 2. a 3. mája 2009 na VN Dubník I.

www.mosrzst.wz.cz

ROYALDOM

ČASTKOVCE

STAVEBNINY

- Široká ponuka stavebných materiálov
- Výpočet spotreby materiálu na stavbu zdarma
- Výpočet pri rekonštrukcii striech zdarma
- Možnosť dopravy stavebného materiálu až na stavbu

Častkovce 428

tel.: 032/326 0111 mobil: 0911 507 900
0911 508 900

www.royaldom.sk

Predaj atraktívnych bytov v Starej Turej na Nám. Dr. Schweitzera

Začiatok a ukončenie výstavby: júl 2009 - marec 2010

Rozloha bytov: od 55 m² do 110 m²

cena od
1185,- €
za m²
s DPH
(holobyť)

Telefón: 0907 909 791

E-mail: byty@isig.sk

Web: www.isig.sk

